

การออกแบบอัตลักษณ์งานประเพณีรับบัว วัดบางพลีใหญ่ใน

CORPORATE IDENTITY DESIGN FOR RUBBUA TRADITIONAL CEREMONY:
BANG PLI YAI NAI TEMPLE.

ศิลปนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต
สาขาวิชานิตศิลป์ ภาควิชานิตศิลป์
คณะสถาปัตยกรรม ศิลปะและการออกแบบ
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ปีการศึกษา 2566

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คณะสถาปัตยกรรม ศิลปะ และการออกแบบ
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ใบรับรองศิลปนิพนธ์

หัวข้อศิลปนิพนธ์

การออกแบบอัตลักษณ์งานประเพณีรับบัว วัดบางพลีใหญ่ใน

CORPORATE IDENTITY DESIGN FOR RUBBUA TRADITIONAL
CEREMONY: BANG PLY YAI NAI TEMPLE.

นักศึกษา

อาภาพรรณ อวดห้าว

รหัสประจำตัว

63020283

ปริญญา

ศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต

สาขาวิชา

นิเทศศิลป์

พ.ศ.

2566

อาจารย์ที่ปรึกษา

อาจารย์เอกรัตน์ อุ่นใจ

เอกรัตน์ อุ่นใจ

(เอกรัตน์ อุ่นใจ)

อาจารย์ที่ปรึกษา

วันที่ 30 เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2567

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หัวข้อศิลปนิพนธ์	การออกแบบอัตลักษณ์งานประเพณีรับบัววัดบางพลีใหญ่ใน
นักศึกษา	อภาภรณ์ อวดห้าว
รหัสประจำตัว	63020283
ปริญญา	ศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต
สาขาวิชา	นิเทศศิลป์
พ.ศ.	2566
อาจารย์ที่ปรึกษา	อาจารย์เอกรัตน์ อุ่นใจ

บทคัดย่อ

วัดบางพลีใหญ่ในเป็นวัดที่ตั้งอยู่ในอำเภอบางพลีใหญ่ จังหวัดสมุทรปราการ มีประเพณีที่เก่าแก่สืบทอดมายาวนาน จนในปัจจุบันได้กลายเป็นวัฒนธรรมที่ได้รับการแนะนำว่าเป็นงานที่มีเพียงหนึ่งเดียวในโลก ในปัจจุบันมีการเพิ่มงานรื่นเริงตอนกลางคืนขึ้นมาเพื่อความสนุกสนาน มีเครื่องเล่นสวนสนุก หนังสติ๊กกลางแปลง ลีเก และคอนเสิร์ต

งานวิจัยนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการสร้างอัตลักษณ์ให้กับประเพณีให้เป็นที่จดจำสู่สายตาคนไทยและชาวต่างชาติ และเพื่อสร้างความตระหนักรู้คุณค่าของงานประเพณีรับบัวแก่คนรุ่นใหม่ ร่วมกันอนุรักษ์ประเพณีโบราณสานต่อและปรับปรุงให้ดีขึ้น ไปตามยุคสมัยไม่ให้เสื่อมหายไปตามกาลเวลา และเพื่อนำออกแบบอัตลักษณ์องค์การของประเพณีรับบัว วัดบางพลีใหญ่ใน สร้างการรับรู้และเป็นที่จดจำของคนทั่วไปได้ โดยปัญหาที่พบผู้เข้าร่วมงานส่วนมากพบว่าเป็นชาวมอญหรือพม่า สาเหตุที่คนไทยไม่ค่อยมาเป็นเพราะคนไทยที่อยู่ในยุคบุกเบิกงานประเพณีนี้ ผู้คนต่างชราภาพไปแล้ว คนรุ่นใหม่ที่ยังรู้จักอยู่อายุเฉลี่ย 50 ปีขึ้นไป คนหนุ่มสาวที่อายุน้อยรู้เพียงว่าเป็นงานวัดประจำปี เมื่อยุคสมัยผ่านไปคนรุ่นเก่าที่ช่วยกันอนุรักษ์ประเพณีนี้อาจชราภาพในสักวัน ปัจจุบันการเข้าถึงโซเชียลมีเดียทำได้ง่ายมากขึ้น ผู้จัดทำจึงเห็นคุณค่าของประเพณีรับบัวเป็นประเพณีที่ควรค่าแก่การอนุรักษ์ หากพบได้ยาก มีเพียงหนึ่งเดียวในโลกที่จัดขึ้นที่วัดบางพลีใหญ่ในเท่านั้น

และทำให้เป็นที่จดจำสู่สายตาชาวต่างชาติและคนรุ่นใหม่มากขึ้น ไม่ได้เป็นงานวัดประจำปีตามที่สังคมเข้าใจ จึงนำไปสู่ปัญหาการออกแบบอัตลักษณ์ของประเพณีรับบัว ของวัดบางพลีใหญ่ใน เพื่อดึงเอกลักษณ์ของงานด้วยการออกแบบให้เกิดภาพลักษณ์ของประเพณีนี้ให้คนในสังคมเข้าใจตรงกัน ส่งเสริมวัฒนธรรมท้องถิ่นและการท่องเที่ยวให้กับจังหวัดสมุทรปราการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กิตติกรรมประกาศ

ข้าพเจ้ามีความภูมิใจที่จะเสนอศิลปนิพนธ์ฉบับนี้ในการออกแบบอัตลักษณ์ประเพณีรับบัว ของวัดบางพลีใหญ่ใน ถูกออกแบบมาเพื่อยกระดับการท่องเที่ยวในชุมชนให้เป็นที่รู้จักทั่วประเทศ ด้วยความตั้งใจของชาวบ้าน หน่วยงานต่างๆมีความกระตือรือร้น สามัคคีร่วมใจกันอนุรักษ์ประเพณีโบราณนี้ไว้เพื่อไม่ให้เสื่อมหายไปตามกาลเวลา การมีส่วนร่วมในชุมชนที่ข้าพเจ้าอาศัยอยู่จะสามารถทำให้งานประเพณีรับบัวเป็นที่รู้จักมากขึ้นด้วยการออกแบบเพื่อให้คนไทยเข้ามาเที่ยวและคลายความเข้าใจเรื่องประเพณีโบราณถึงประวัติความเป็นมา วิถีชีวิตของคนบางพลีมากขึ้น

ข้าพเจ้าเชื่อว่างานประเพณีรับบัวนั้นสามารถเป็นที่รู้จักและมีความสำคัญกับคนไทยมากขึ้นผ่านการออกแบบที่มุ่งเน้นการสร้างประสบการณ์และความเข้าใจที่ลึกซึ้งเกี่ยวกับประเพณีโบราณของชาวไทย งานประเพณีรับบัวที่วัดบางพลีใหญ่ในนั้นเป็นเหตุผลหนึ่งที่จะช่วยส่งเสริมการท่องเที่ยวในภูมิภาคนี้และทั่วประเทศอย่างมีประสิทธิภาพ

ขอขอบคุณอาจารย์เอกรัตน์ อุंनी อาจารย์ที่ปรึกษาของข้าพเจ้า และคณะกรรมการที่ให้คำแนะนำแนวทางด้านการออกแบบที่นำไปสู่การแก้ปัญหาอย่างถูกต้อง ปรับปรุงงานออกแบบนำไปแก้ไขเพิ่มเติมเพื่อนำไปสู่ผลลัพธ์ที่ดีขึ้น และนำคำแนะนำมาทำศิลปวิทยานิพนธ์สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

ข้าพเจ้าขอขอบคุณผู้ช่วยเหลือ คำแนะนำ และความร่วมมือจากผู้จัดงานในงานประเพณีรับบัวและอาจารย์ที่ปรึกษา ที่มีส่วนช่วยเสริมสร้างและสนับสนุนให้ศิลปนิพนธ์นี้สามารถสร้างผลประโยชน์และมีคุณค่าต่อสังคมได้อย่างดีที่สุดในที่สุด ข้าพเจ้าขอขอบคุณที่ให้ความร่วมมือและเป็นกำลังใจในการทำศิลปนิพนธ์นี้ไปด้วยความเต็มใจ.

อาภาพรรณ อวดหัว

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อ	I
กิตติกรรมประกาศ	II
สารบัญ	III
สารบัญตาราง	V
สารบัญรูปภาพ	VI
บทที่ 1 บทนำ	9
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	9
1.2 วัตถุประสงค์	11
1.3 ขอบเขตของงาน	11
1.4 ข้อยกเว้น	12
1.5 ขั้นตอนของการดำเนินงาน	12
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	13
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	14
2.1 ตำนานรับบัว	14
2.2 ดอกบัวหลวง	15
2.3 ตำนานวัดหลวงพ่โต	21
บทที่ 3 ข้อมูลทางด้านการออกแบบ	22
3.1 การลงพื้นที่สัมภาษณ์	22
3.2 ดอกบัวในลายไทย	23
3.3 การออกแบบ CI	27
บทที่ 4 วิธีการดำเนินงาน	31
4.1 กลุ่มเป้าหมาย	31
4.2 วิธีการเก็บข้อมูล	31
4.3 ขอบเขตของเนื้อหา	32
4.4 ขอบเขตของชิ้นงาน	32
4.5 แนวคิดทางการออกแบบ	32
4.6 แนวทางการออกแบบ	33
บทที่ 5 การดำเนินการออกแบบ	35
5.1 การพัฒนาตราสัญลักษณ์	35

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5.2 การออกแบบรูปสัญลักษณ์ (Pictogram).....	38
5.3 การออกแบบภาพประกอบ.....	41
5.4 การออกแบบสื่อ	41
บทที่ 6 ผลงานสำเร็จ.....	44
6.1 ตราสัญลักษณ์ (Logo)	44
6.2 หนังสือคู่มืออัตลักษณ์ (CI guidebook)	45
6.3 สื่อประชาสัมพันธ์ (Media).....	50
6.4 สื่ออื่นๆ.....	59
บทที่ 7 บทสรุปและข้อเสนอแนะ	64
7.1 บทสรุป	64
7.2 ปัญหาและข้อจำกัด	64
7.3 ข้อเสนอแนะ	64
ประวัติผู้เขียน.....	66
ภาคผนวก.....	67

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญตาราง

ตารางที่

หน้า

ตารางที่ 2.2.1 สายพันธุ์ดอกบัวหลวง.....20

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญรูปภาพ

ภาพที่	หน้า
ภาพที่ 2.1 ภาพชาวรามัญและชาวไทยร่วมฉลองประเพณีรับบัว	15
ภาพที่ 2.2 ต้นดอกบัว	16
ภาพที่ 2.3 ใบบัวหลวง.....	17
ภาพที่ 2.4 ดอกบัวหลวง	18
ภาพที่ 2.5 การบานของดอกบัวหลวง.....	18
ภาพที่ 2.6 ฝักบัวหลวง	19
ภาพที่ 2.7 ฝักบัวหลวง	19
ภาพที่ 2.8 บัวฉัตรชมพู	20
ภาพที่ 2.9 บัวฉัตรขาว.....	20
ภาพที่ 3.1 การเขียนดอกบัวสดตบงกช	23
ภาพที่ 3.2 การเขียนดอกบัวหลวง (สัมมาวุฒติ, 2021).....	24
ภาพที่ 3.3 ตัวอย่างลายบัวหงายและบัวคว่ำ.....	24
ภาพที่ 3.4 ตัวอย่างลายบัวปากฐาน.....	25
ภาพที่ 3.5 ตัวอย่างบัวปากฐาน.....	26
ภาพที่ 3.6 ตัวอย่างบัวกนก.....	27
ภาพที่ 4.1 Mood board แนวทางที่ 1 Variety of Traditional.....	33
ภาพที่ 4.2 Mood board แนวทางที่ 2 Timeless lotus's beauty.....	34
ภาพที่ 5.1 แบบร่างตราสัญลักษณ์ครั้งที่ 1	35
ภาพที่ 5.2 แบบร่างตราสัญลักษณ์ครั้งที่ 2.....	36
ภาพที่ 5.3 ป้ายปัจจุบันของงานประเพณีรับบัว	37
ภาพที่ 5.4 แบบร่างตราสัญลักษณ์แบบที่ 3	37
ภาพที่ 5.4 ตราสัญลักษณ์สำเร็จ	38
ภาพที่ 5.5 รูปสัญลักษณ์ห้องน้ำชายและหญิง	38
ภาพที่ 5.6 รูปสัญลักษณ์ยานพาหนะ.....	39
ภาพที่ 5.7 รูปสัญลักษณ์สิ่งของต่างๆ	39
ภาพที่ 5.8 ภาพร่างการออกแบบรูปสัญลักษณ์.....	40
ภาพที่ 5.9 ภาพสำเร็จ	40
ภาพที่ 5.10 ภาพประกอบทางกราฟิก.....	41
ภาพที่ 5.11 การออกแบบสื่อครั้งที่ 1	41

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 5.12 การออกแบบสื่อครั้งที่ 2.....	42
ภาพที่ 5.13 การนำสื่อมาประยุกต์ใช้ในสื่ออื่นๆ.....	43
ภาพที่ 6.1 ตราสัญลักษณ์	44
ภาพที่ 6.2 หน้าปกหนังสือคู่มืออัตลักษณ์	45
ภาพที่ 6.3 สัญลักษณ์	46
ภาพที่ 6.4 สัญลักษณ์ภาษาอังกฤษ	46
ภาพที่ 6.5 พื้นที่ว่างของตราสัญลักษณ์	47
ภาพที่ 6.6 สีหลัก (Primary colors).....	47
ภาพที่ 6.7 สีรอง (Secondary color).....	48
ภาพที่ 6.8 องค์ประกอบกราฟิก	49
ภาพที่ 6.9 การใช้รูปถ่าย (Style of Image).....	49
ภาพที่ 6.10 สื่อประชาสัมพันธ์ Instagram.....	50
ภาพที่ 6.11 สื่อประชาสัมพันธ์ Instagram ขนาด 9:16	51
ภาพที่ 6.11 หน้าปกเพจ	51
ภาพที่ 6.12 โปสต์แบบที่ 1	52
ภาพที่ 6.13 โปสต์แบบที่ 2	53
ภาพที่ 6.14 หน้าเปิดโล่งที่สุด	53
ภาพที่ 6.15 ป้ายติดตั้งรถเมล์ไฟฟ้า.....	54
ภาพที่ 6.16 ป้ายสำหรับติดตั้งภายในงาน	54
ภาพที่ 6.17 ป้ายบอกทางเข้างาน.....	55
ภาพที่ 6.18 ป้ายสำหรับติดตั้งบนทางเดิน.....	55
ภาพที่ 6.19 ป้ายสำหรับติดตั้งบนรถสองแถว	56
ภาพที่ 6.20 ป้ายสำหรับติดตั้งบนสะพานลอย	56
ภาพที่ 6.21 บทสวดบูชาหลวงพ่โต	57
ภาพที่ 6.22 แผ่นพับคู่มือเที่ยวงานประเพณีรับบัว	57
ภาพที่ 6.23 ตัวอย่างแผ่นพับคู่มือเที่ยวงานประเพณีรับบัว.....	58
ภาพที่ 6.24 โปสเตอร์แสดงโซนงาน	58
ภาพที่ 6.25 ตัวเข้าชมงาน.....	58
ภาพที่ 6.26 หนังสือเล่าตำนานประเพณีรับบัว	59
ภาพที่ 6.27 จุดให้ข้อมูลในพื้นที่งาน	59
ภาพที่ 6.28 ป้ายบอกทางภายในงาน	60
ภาพที่ 6.29 เสื้อผู้ดูแลงานประเพณีรับบัว.....	60

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 6.30 บัตรประจำตัวผู้ดูแลงานประเพณีรับบัว	61
ภาพที่ 6.31 ของที่ระลึก.....	61
ภาพที่ 6.32 ธงบอกตำแหน่ง.....	62
ภาพที่ 6.33 กระเป๋าทู่งใส่พระ	62
ภาพที่ 6.34 ทรายสำหรับนำไปใช้.....	63

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

วัดบางพลีใหญ่ในเป็นวัดที่ตั้งอยู่ในอำเภอบางพลีใหญ่ จังหวัดสมุทรปราการ มีพื้นที่กว้างขวาง ในทุกๆ ปีของเดือนตุลาคม วัดบางพลีใหญ่ในได้จัดงานประเพณีรับบัว เป็นงานที่ยิ่งใหญ่อลังการ ผู้คนต่างเดินทางมางานนี้จำนวนมากตลอดช่วงเวลาจัดงาน ประเพณีรับบัวเป็นประเพณีท้องถิ่นของอำเภอบางพลีใหญ่ จังหวัดสมุทรปราการ เป็นประเพณีเก่าแก่สืบทอดมาแต่ยาวนาน ในสมัยรัชกาลที่ 5 โปรดเกล้าให้สร้างโครงการขนาดใหญ่นำน้ำจากทางเหนือไหลลงสู่ทะเล ทำให้ดินในพื้นที่ภาคกลางอุดมสมบูรณ์เหมาะแก่การทำนาปลูกข้าว ชาวไทยเชื้อสายมอญอาศัยอยู่คลองปากลัด เขตลาดกระบัง ได้อพยพมาทำนาที่อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ เมื่อถึงวันออกพรรษาจึงจะเดินทางกลับคลองปากลัด เขตลาดกระบังนั้นได้แวะเก็บดอกบัวที่อำเภอบางพลีใหญ่ จังหวัดสมุทรปราการ เพราะพื้นที่ในบริเวณนั้นมีดอกบัวหลวงเป็นจำนวนมาก เหมาะแก่การไปกราบไหว้บูชาที่ถิ่นเดิมของชาวมอญ โดยแจวเรือจากพระประแดงในวันขึ้น 14 ค่ำ เดือน 11 ชาวมอญกระทำกิจกรรมนี้ทุกปีเมื่อถึงวันออกพรรษา บางรายมีการนัดแนะคนสนิทในอำเภอบางพลีใหญ่ ไหว้วานให้คนบางพลีใหญ่เก็บดอกบัวไว้ให้ ชาวบางพลีใหญ่แสดงน้ำใจไมตรีต่อเพื่อนบ้าน จึงตอบรับคำขอ พร้อมกับเลี้ยงข้าวปลาอาหารและสุราแก่ชาวมอญก่อนจะเดินทางกลับคลองปากลัด ลาดกระบังชาวมอญตอบแทนน้ำใจชาวบางพลีใหญ่ด้วยการร้องรำทำเพลงกลางน้ำและมีแสดงลิเก จึงเกิดบรรยากาศสนุกสนานครื้นเครงเรื่อยมา จนกระทั่งชาวมอญผู้บุกเบิกได้เกิดชราภาพ ทำให้กิจกรรมนี้เริ่มสูญหายไปตามกาลเวลา บรรยากาศภายในชุมชนเริ่มเงียบเหงา ในปี พ.ศ. 2473 นายชื่น วรศิริ เป็นนายอำเภอบางพลีใหญ่ ระหว่าง พ.ศ. 2473-2481 ประเพณีรับบัวมีที่ท่าว่าจะเสื่อมสูญไปนั้น ได้กลับมาฟื้นตัวอีกครั้งเมื่อได้หารือกับพ่อค้าคหบดีตลอดจนข้าราชการเป็นที่เรียบร้อยแล้ว ทางอำเภอบางพลีจึงได้ตกลงกันดำเนินการจัดงานประเพณีรับบัวขึ้นคือ เริ่มงานวันขึ้น ๑๓ ค่ำ เดือน ๑๑ และรุ่งขึ้น ๑๔ ค่ำ เดือน ๑๑ เป็นวันรับบัวอันเป็นครั้งแรกที่ทางราชการเข้ามาเกี่ยวข้องกับประเพณีรับบัวของชาวบางพลีใหญ่ ในการจัดงานประเพณีรับบัวของทางราชการอำเภอบางพลีใหญ่ มีการแต่งเรือประกวด ต่อมาปี 2477คณะกรรมการจัดการเริ่มประดิษฐ์หุ่นจำลองหลวงพ่โต สานด้วยโครงไม้ปิดกระดาดหยาบสีทอง แล่นเรือไปตามลำโรงให้ชาวบ้านโยนบัวอธิษฐาน พิธีแห่ในลักษณะนี้ทำให้ประชาชนได้มีโอกาสมีส่วนร่วมในงานมากขึ้น ชาวมอญที่เดินทางมาก็เพิ่มขึ้นเป็นเรือใหญ่ที่สามารถบรรจุคนได้ 50-60 คนมาร่วมงานพร้อมกับกราบไหว้นมัสการหลวงพ่โตที่วัดบางพลีใหญ่ในก่อนจะกลับคลองบางลัด ได้เปลี่ยนจากการโยนดอกบัวให้ชาวมอญเป็นการโยนไปที่เรือแห่องค์หลวงพ่โตแทน เชื่อว่าหากโยนลงเรือคำอธิษฐานจะเป็นจริง สร้างความสนุกสนานให้กับชุมชน ทำน้ำเต็มไปด้วยเสียงดนตรี มีการเฉลิมฉลองจัดกระบวนเรืออย่างสวยงามทำให้เกิดประเพณีที่ยิ่งใหญ่และงดงามมากขึ้น ชาวบางพลีใหญ่เป็นผู้ให้ เรียกเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประเพณีนี้ว่าประเพณีโยนบัว ส่วนชาวมอญผู้รับ เรียกว่าประเพณีรับบัว ปัจจุบันสามารถเรียกได้ทั้งสองแบบ เพราะเข้าใจทั้งสองคำ จากการแสดงน้ำใจไมตรีเล็กๆน้อยๆของชาวไทยที่มีต่อชาวมอญ เกิดการสนับสนุนจากหลายหน่วยงานรัฐ ทำให้การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยได้ประกาศส่งเสริมการจัดประเพณีประจำถิ่นสู่การเป็นประเพณีที่ตระการตาในระดับชาติ จนปัจจุบันได้กลายเป็นวัฒนธรรมที่ได้รับการแนะนำควรค่าแก่การไปเยี่ยมชม และท่องเที่ยวในอำเภอบางพลี ให้ชื่องานรับบัวของวัดบางพลีใหญ่ใน เป็นงานหนึ่งเดียวในโลก ซึ่งจะจัดขึ้นระหว่างวันขึ้น 11 ค่ำเดือน 11 ถึงวันขึ้น 14 ค่ำเดือน 11 ซึ่งในปัจจุบันเพิ่มงานรื่นเริงตอนกลางคืนขึ้นมาเพื่อความสนุกสนาน มีเครื่องเล่นสวนสนุก หนังสกลางแปลง ลิเก และคอนเสิร์ต มีการเพิ่มเข้ามาให้เหมาะสมเปลี่ยนแปลงไปตามยุคสมัย

จากอดีตสู่ปัจจุบันงานประเพณีรับบัวจัดขึ้นเรื่อยมา ดอกบัวเป็นสื่อกลางในแง่ของพระพุทธศาสนา และเชื่อมความสัมพันธ์ชาวไทยกับมอญให้แน่นแฟ้นมากขึ้น ในอดีตดอกบัวที่ขึ้นในอำเภอบางพลีใหญ่นั้นเป็นบัวปลายแหลม มีฝัก ปัจจุบันเรียกว่าบัวหลวงนั้นได้ใช้บัวขาวไม่มีฝักแทนเพราะปัจจุบันบัวมีน้อยลง จึงเปลี่ยนมาใช้บัวที่หาพบได้ง่ายในชุมชนผู้จัดทำได้เข้าร่วมงานประเพณีรับบัวทุกปี เห็นการทำงานของชาวบ้านบางพลีตลอดจนงานกลางคืนจึงได้พบเห็นปัญหาบางอย่างที่ผู้คนมองข้าม โดยปัญหาที่พบนำไปสู่การแก้ไขปัญหามีดังนี้

1. ผู้เข้าร่วมงานส่วนมากพบว่าเป็นชาวมอญหรือพม่า ทั้งงานตอนกลางคืนและกลางวัน สอบถามผู้จัดงานที่อยู่กับประเพณีนี้มานานได้ให้สัมภาษณ์แก่ผู้จัดทำว่า สาเหตุที่คนไทยไม่ค่อยมาเป็นเพราะคนไทยที่อยู่ในยุคบุกเบิกงานประเพณีนี้ ผู้คนต่างชราภาพไปแล้ว คนรุ่นใหม่ที่ยังรู้จักอยู่อายุเฉลี่ย 50 ปีขึ้นไป คนหนุ่มสาวที่อายุน้อยรู้เพียงว่าเป็นงานวัดประจำปี ไม่ได้ถูกปลูกฝัง หรือได้รับรู้เรื่องราวอันแท้จริงของงานประเพณีรับบัว
2. การทำสื่อประชาสัมพันธ์ของวัดบางพลีใหญ่ใน คู่สายตาโซเชียลมีเดียต่างๆทำให้ผู้คนเข้าใจเกี่ยวกับงานนี้ว่าเป็นงานวัดประจำปี ไม่ได้เกิดภาพจำในสายตาผู้คนที่ว่างานนี้คืองานประเพณีประจำถิ่น ที่จัดขึ้นเพียงที่เดียวในโลก
3. การประชาสัมพันธ์เข้าถึงกลุ่มเป้าหมายที่เป็นวัยรุ่นไทยนั้นยังไม่มากพอที่จะดึงดูดนักท่องเที่ยวมางาน
4. พื้นที่มีหลายแห่ง แยกเป็นสัดส่วนชัดเจนแต่ขาดการนำทางหรือมีสัญลักษณ์ที่บอกทาง

จากปัญหาที่กล่าวมาข้างต้นนำไปสู่การออกแบบอัตลักษณ์ของประเพณีรับบัว ของวัดบางพลีใหญ่ใน เมื่อยุคสมัยผ่านไปคนรุ่นเก่าที่อนุรักษ์อาจชราภาพในสักวัน ในอีกหลายสิบปีข้างหน้า เทคโนโลยี สื่อต่างๆ การ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เข้าถึงโซเชียลมีเดียได้ง่ายมากขึ้น ผู้จัดทำจึงเห็นคุณค่าของประเพณีรับบัว เป็นพระเพณีโบราณที่ควรค่าแก่การอนุรักษ์ หาดพบได้ยาก มีเพียงหนึ่งเดียวในโลก จัดขึ้นที่วัดบางพลีใหญ่ในเท่านั้นและทำให้เป็นที่จดจำสู่สายตาชาวต่างชาติและคนรุ่นใหม่มากขึ้น ไม่ได้เป็นงานวัดประจำปีตามที่สังคมเข้าใจ ดึงเอกลักษณ์ของงานด้วยการออกแบบให้เกิดภาพลักษณ์ของประเพณีนี้ให้คนในสังคมเข้าใจตรงกัน ส่งเสริมวัฒนธรรมท้องถิ่นและการท่องเที่ยวให้กับจังหวัดสมุทรปราการ

1.2 วัตถุประสงค์

1.2.1 เพื่อศึกษาการสร้างอัตลักษณ์ให้กับประเพณีให้เป็นที่จดจำสู่สายตาคนไทยและชาวต่างชาติ และเพื่อสร้างความตระหนักรู้คุณค่าของงานประเพณีรับบัวแก่คนรุ่นใหม่ ร่วมกันอนุรักษ์พระเพณีโบราณสานต่อและปรับปรุงให้ดีขึ้น ไปตามยุคสมัยไม่ให้เสื่อมหายไปตามกาลเวลา

1.2.2 เพื่อออกแบบอัตลักษณ์องค์กรของประเพณีรับบัว วัดบางพลีใหญ่ใน สร้างการรับรู้และเป็นที่จดจำของคนทั่วไปได้

1.3 ขอบเขตของงาน

1.3.1 ลักษณะของกลุ่มเป้าหมาย

ด้านกายภาพ คนไทย ศาสนาพุทธ อายุ 16-25 ปี เพศชายและหญิง ด้านจิตภาพ ชอบเดินทาง ชอบเที่ยว เรียนรู้สิ่งใหม่ๆ อยู่เสมอ เปิดกว้างเรื่องวัฒนธรรม และมีความสนใจเกี่ยวกับประเพณีไทย กระจือหรือร้านสนุกสนาน

1.3.2 ขอบเขตของเนื้อหา

ทำการศึกษาเนื้อหาทางประวัติศาสตร์เกี่ยวกับจังหวัดสมุทรปราการ ประเพณีรับบัวและศึกษาลงพื้นที่พูดคุยกับชาวบ้านอำเภอบางพลี คนในพื้นที่ใกล้เคียง บุคลากรในวัด ศึกษาพันธุ์ดอกบัวที่มีในอำเภอบางพลีในอดีตสู่ปัจจุบัน พื้นที่ทางภูมิศาสตร์ที่มีความเปลี่ยนแปลง เรื่องเล่าจากชาวบ้านที่ได้ฟังมาตั้งแต่อดีตจากปากผู้อาวุโส ความทรงจำและประสบการณ์ที่มีต่องานประเพณีรับบัว ข้อมูลสถิติการท่องเที่ยวในอำเภอบางพลีใหญ่สำรวจผู้มาเที่ยวงานประเพณีรับบัว ผังงานภายในวัด กิจกรรมของวัดที่จัดขึ้นเนื่องในโอกาสประเพณีรับบัว

1.3.3 ขอบเขตของชิ้นงาน

1. CI manual book 1 ชิ้น
2. Logo
3. Print ads offline
4. Online promote / Reels / YouTube Short / TikTok

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5. Icon โขนงานต่างๆ เวทีลิเก / เครื่องเล่นสวนสนุก / ทำบุญ / อาหาร / ห้องน้ำ / คอนเสิร์ต

1.4 ข้อจำกัด

คนในพื้นที่ไม่สะดวกที่จะให้สัมภาษณ์ งานภายในวัดมีผู้คนจำนวนมาก ยากต่อการสัมภาษณ์ ไม่สามารถสื่อสารกับผู้ร่วมงานที่เป็นชาวมอญได้

1.5 ขั้นตอนของการดำเนินงาน

1.5.1 กำหนดวัตถุประสงค์

ศึกษาถึงประเด็นปัญหาที่พบในประเพณีรับบัว โดยการลงพื้นที่เก็บข้อมูลจากคนในชุมชน ศึกษาประวัติและความสำคัญของประเพณี นำไปสู่แนวทางการแก้ไขปัญหาอย่างถูกต้อง ตั้งวัตถุประสงค์เพื่อกำหนดทิศทางการศึกษาให้ตรงประเด็น

1.5.2 รวบรวมข้อมูล

ลงพื้นที่เก็บข้อมูลโดยถามคนในพื้นที่ ผู้จัดงาน คนในวัด บรรยากาศงาน วัดอุโบสถ โขนแต่ละพื้นที่ในงาน เวลาจัดงาน และภาพถ่ายในอดีต ของอำเภอบางพลีใหญ่ สื่อโซเชียล สื่อประชาสัมพันธ์ต่างๆที่พบในพื้นที่ เก็บภาพในสถานที่จริง และวิดีโอกิจกรรมต่างๆภายในงาน ทั้งตอนกลางวันและกลางคืน การพูดคุยถึงในหน่วยงานต่างๆ สื่อมวลชนที่เคยลงพื้นที่ และเว็บไซต์ทางการ วรรณกรรมประเภทจดหมายเหตุในอดีตที่ปรากฏหลักฐานชัดเจนว่าประเพณีรับบัวเคยเกิดขึ้นจริงและมีที่มาเพื่อความน่าเชื่อถือของงานวิจัย

1.5.3 วิเคราะห์และสรุปข้อมูล

นำมาสรุปผลจากการสัมภาษณ์คนในพื้นที่ บันทึกบทสัมภาษณ์พร้อมกับสรุปข้อมูลจากเว็บไซต์ วิดีโอ หนังสือ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหา นำไปสู่การแก้ไขปัญหา สรุปตามข้อเท็จจริง เรื่องเล่าประวัติศาสตร์ของวัดบางพลีใหญ่ในจากคนในพื้นที่ พระภิกษุและผู้เข้าร่วมงาน

1.5.4 เรียบเรียงเนื้อหา

นำข้อมูลที่ได้จากการลงพื้นที่และการศึกษาประวัติศาสตร์ของประเพณีรับบัวมาเรียบเรียงให้เข้าใจง่ายและเห็นภาพรวมของข้อมูลต่างๆที่หามา

1.5.5 กำหนดแนวทางการการออกแบบ

แนวทางการออกแบบสรุปผลจากการหาข้อมูลและลงพื้นที่เพื่อศึกษาและเข้าใจแก่นแท้ของงานประเพณีรับบัว หาเอกลักษณ์และภาพจำที่คนมีต่องานรับบัว สิ่งที่เป็นรูปธรรม ด้วยวัตถุ สี ตัวอักษร สิ่งที่คุณ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เข้าถึงประเพณีรับบัวได้อย่างแท้จริง รวมถึงจุดมุ่งหมายของผู้มากราบไหว้และผู้เข้าร่วมงาน นำไปสู่การออกแบบเชิงกราฟิก สร้างอัตลักษณ์ให้กับประเพณีรับบัวให้เป็นที่จดจำ

1.5.6 ดำเนินงานการออกแบบ

ดำเนินการออกแบบด้วยการสร้างอัตลักษณ์ของประเพณีตามขอบเขตเนื้อหาที่กำหนดไว้ โดยนำข้อมูลจากสื่อ วิดีโอ รูปภาพที่ลงพื้นที่เก็บข้อมูล มาเป็นแนวทางในการออกแบบให้ตรงตามที่กำหนดไว้

1.5.7 สรุปผลการดำเนินงาน

งานออกแบบที่สมบูรณ์จะต้องมีความเป็นไปได้ที่สามารถนำมาใช้ได้จริงในอนาคต เป็นส่วนหนึ่งของการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ประเพณีรับบัว ในฐานะคนรุ่นใหม่ สนับสนุนการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมตรงตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ และสามารถเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายที่ต้องการจะสื่อ

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- 1.6.1. งานประเพณีรับบัว เป็นที่รู้จักมากขึ้นในกลุ่มคนรุ่นใหม่และเป็นที่น่าจดจำในฐานะงานประเพณีท้องถิ่น
- 1.6.2. อนุรักษ์และส่งเสริมการท่องเที่ยวในจังหวัดสมุทรปราการ สร้างรายได้ให้กับชุมชน
- 1.6.3. ได้มีปฏิสัมพันธ์กับคนในพื้นที่ จากการสัมภาษณ์เพื่อนำไปพัฒนาไปสู่การแก้ไขปัญหา
- 1.6.4. ได้ความรู้ประวัติศาสตร์เกี่ยวกับประเพณีรับบัว ผ่านเรื่องเล่าจากผู้คนในชุมชน ที่มีมุมมองและประสบการณ์ที่ไม่เหมือนกัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

2.1 ตำนานรับบัว

ประเพณีเก่าแก่ของจังหวัดสมุทรปราการ ซึ่งมีข้อสันนิษฐานเกี่ยวกับความเป็นมาของประเพณีรับบัว 3 ประการ

ประการแรก ในสมัยก่อนอำเภอบางพลีมีประชากรอาศัยอยู่สามพวกคือคนไทย รามัญและลาว ช่วยกันถางหญ้าให้กว้างขวางยิ่งขึ้นเพื่อทำไร่ทำสวนกันต่อไป ทางทิศตะวันตกเฉียงเหนือเป็นคลองสลอด ทางเหนือเป็นคลองชวดลากข้าว ทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือเป็นคลองลาดกระบัง พวกคนไทยเลือกทำมาหากินที่คลองชวดลากข้าว พวกรามัญไปทางคลองลาดกระบัง พวกลาวไปทางคลองสลอด แต่พวกรามัญทำมาหากินก็ไม่ได้ผลผลิตเพราะมีหนู นก รบกวนพืชผลจำนวนมากจึงอพยพกลับถิ่นเดิมที่คลองปากลัด อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ จึงแวะเก็บดอกบัวก่อน คนไทยที่คุ้นเคยกับชาวมัญจึงได้ถามไถ่เหตุผลที่มาเก็บดอกบัวมากมาย ชาวมัญให้เหตุผลว่าจะเอาไปบูชาพระที่ปากลัด ได้สั่งเสียกับคนไทยที่สนิทให้ช่วยกันเก็บดอกบัวรวมไว้ที่วัดบางพลีใหญ่ พวกรามัญจะมารับดอกบัวที่วัดบางพลีใหญ่ทุกปี เดินทางมาช่วงกลางคืนตีฆ้องร้องเพลงตลอดทางอย่างสนุกสนาน ผู้คนคอยต้อนรับก็พลอยสนุกสนานคนไทยทำอาหารคาวหวานไว้คอยเลี้ยงรับรอง (กรมส่งเสริมวัฒนธรรม, 2019)

ประการสอง เรื่องเล่าในมุมของชาวมัญที่อพยพเข้ามาในประเทศไทย พร้อมกับเจ้าพยามหาโยธาตั้งถิ่นฐานที่ปากลัด ชาวมัญมีอาชีพทำนาอยู่ที่อำเภอบางพลี ชาวมัญทำความดีความชอบให้จึงได้รับพระราชทานที่นาที่บางพลี ชาวมัญจะมาทำนาที่บางพลีแค่ช่วงฤดูทำนาเท่านั้น เมื่อเสร็จสิ้นฤดูทำนาก็จะกลับคลองปากลัดพระประแดง ด้วยวัฒนธรรมของชาวมัญที่เคร่งครัดในพระพุทธศาสนาเมื่อออกพรรษาจะกลับไปทำบุญที่บ้านเกิด โดยเก็บดอกบัวที่ตำบลบางพลีใหญ่ซึ่งเป็นอำเภอมที่มีดอกบัวเป็นจำนวนมากและสวยงามเหมาะแก่การไหว้บูชาพระ ครั้งแรกชาวมัญก็เก็บเรื่องมาจนชาวบางพลีเห็นเข้าจึงเก็บดอกบัวเตรียมไว้ตามนิสัยคนไทยที่มาน้ำใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ต่อมาเกิดความคุ้นเคยจึงส่งดอกบัวให้กันด้วยการโยนจึงเรียกว่า โยนบัวรับบัว (กรมส่งเสริมวัฒนธรรม, 2019)

ประการสาม ในอดีตตำบลบางพลีใหญ่นั้นเป็นตำบลที่มีดอกบัวมาก อำเภอดังกล่าวที่อยู่ใกล้เคียง เช่น อำเภอมืองสมุทรปราการ อำเภอพระประแดง และอำเภอดังกล่าวที่อยู่ใกล้เคียง เมื่อถึงวันออกพรรษาก็จะมาเก็บดอกบัวที่นี้ไปบูชาพระเพราะถือว่าดอกบัวเป็นดอกไม้ทางพุทธศาสนาเช่นเวลาที่พระพุทธเจ้า ประทับนั่ง ยืน เดิน จะมีดอกบัวมารองรับเสมออีกประการหนึ่งในเรื่องพระมาลัยได้กล่าวว่ามีชายเชลยใจคนหนึ่งได้ถวายดอกบัวแก่พระมาลัยยังได้เกิดเป็นเทพบุตรได้ ดังนั้นในสมัยโบราณคนจึงนิยมถวายดอกบัวแก่พระในวันออก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

พรรษาถือว่าได้บุญกุศลแรงมาก ถึงกับลงทุนนอนค้างอ้างแรมยังตำบสนี้เพื่อเก็บดอกบัว ในสมัยแรก ๆ คงเที่ยวหาเก็บกันเองแต่ในสมัยต่อมาชาวบางพลีก็เตรียมไว้เพื่อเป็นการทำบุญกุศลร่วมกัน (กรมส่งเสริมวัฒนธรรม, 2019)

ภาพที่ 2.1 ภาพชาวรามัญและชาวไทยร่วมฉลองประเพณีรับบัว

2.2 ดอกบัวหลวง

บัวหลวง หรือ บัวหลวงอินเดีย (อังกฤษ: Indian Lotus, Sacred Lotus, Bean of India) เป็นพืชในสกุลบัวหลวง(Nelumbo) วงศ์บัว (รติวัฒน์, 2011) บัวหลวงเป็นพืชน้ำที่มีความสำคัญ บัวหลวงยังมีความสำคัญยิ่งในพระพุทธศาสนา ทั้งสัญลักษณ์และอามิสบูชา ในทางพฤกษศาสตร์ บัวหลวงอยู่ในวงศ์ NYMPHAE-ACEAE มีชื่อทางวิทยาศาสตร์ว่า NELUMBO NUCIFERA GAERIN หรือมีชื่อเรียกว่า SACRED LOTUS มีอยู่หลายพันธุ์ด้วยกัน ตั้งแต่ดอกที่มีขนาดเล็กไปจนถึงขนาดใหญ่ มีกลีบซ้อนกันเล็กน้อย หรือมีเกสรตัวผู้ที่มีรูปร่างดั่งกลีบซ้อนกันนับร้อย บัวหลวงมีถิ่นกำเนิดในแถบร้อนและอบอุ่น พบได้ตามแหล่งน้ำทั่วโลก โดยทั่วไปแล้วดอกบัวหลวงจะมีสีขาวหรือชมพู อาจจะอมส้ม หรืออมม่วงบ้าง กล่าวกันว่าในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีบัวหลวงพันธุ์หนึ่ง ออกดอกสีขาว แต่ไม่มีหลักฐานยืนยันแน่นอน บัวหลวงสีขาวมีชื่อเรียกว่า บุนนทริก ส่วนสีชมพูมีนามว่าปทุมปัทมา หรือโกกระณต ส่วนพันธุ์ที่มีกลีบพร้อมทั้งมีเกสรตัวผู้บางส่วน ลักษณะคล้ายกลีบนับร้อยสีชมพูอมม่วงเรียกว่า สัตตบงกช หรือบัวฉัตรชมพู ส่วนสีขาวเรียกว่า สัตตบุษย์ หรือบัวฉัตรขาว มีกลิ่นหอมละมุน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ในทางแห่งพระพุทธศาสนา ดอกบัวหลวงมีความสำคัญเกี่ยวข้องอยู่หลายประการกว่า 2,000 ปีมาแล้ว พระพุทธเจ้าทรงเปรียบเทียบดอกบัวกับบุคคลที่สามารถรู้และเข้าใจธรรมะ เพื่อหลุดพ้น ๔ จำพวกด้วยกัน ดอกบัว ๔ เหล่านี้เปรียบได้กับดอกบัวที่ตั้งพื้นน้ำ รอสัมผัสแสงอาทิตย์ก็จะบานในวันนี้ คือผู้รู้เข้าใจธรรมะได้ฉับพลันตั้งแต่ท่านยกหัวข้อขึ้นแสดง ดอกบัวประเภทที่ ๒ ตั้งดอกบัวที่ตั้งอยู่เสมอน้ำ จักบานในวันรุ่งขึ้น เณรผู้รู้เข้าใจต่อเมื่อท่านได้ขยายความแห่งธรรมะนั้น ประเภทต่อมาคือดอกบัวที่ยังอยู่ในน้ำยังไม่โผล่พื้นน้ำ จักบานในวันต่อ ๆ ไป คือผู้ที่พอจะแนะนำต่อไปได้เพื่อเข้าใจในธรรมะ ประเภทสุดท้ายคือ ดอกบัวที่จมอยู่ในน้ำ กลายเป็นกากอาหารแห่งปลาและเต่าคือผู้ที่ได้แค่ตัวบทรหรือถ้อยคำเท่านั้น ไม่อาจจะเข้าใจความหมายรู้ในธรรมะได้ หลวง สำหรับชาวพุทธมีความสำคัญที่เกี่ยวข้องโดยตรงสำหรับการบูชาพระรัตนตรัย อันได้แก่พระพุทธ พระธรรม และพระสงฆ์ บัวหลวงจึงมีความสำคัญในแง่ของพืชพันธุ์ธัญญาหาร และความรู้สึทางจิตใจของมนุษย์มานาน (จติวัฒน์, 2011)

2.2.1 ลักษณะของบัวหลวง

จัดเป็นไม้ล้มลุก มีอายุหลายปี ลำต้นมีทั้งเป็นเหง้าอยู่ใต้ดินและเป็นไหลอยู่เหนือดินใต้น้ำ ลักษณะของเหง้าเป็นท่อนยาว มีปล้องสีเหลืองอ่อนจนถึงสีเหลือง มีความแข็งเล็กน้อย หากตัดตามขวางจะเห็นเป็นรูปกลม ๆ อยู่หลายรู โดยส่วนของไหลจะเป็นส่วนเจริญไปเป็นต้นใหม่ สามารถเจริญเติบโตได้ดีในดินเหนียว ในระดับน้ำลึก 30-50 เซนติเมตร และสามารถขยายพันธุ์ด้วยวิธีการใช้เมล็ดหรือวิธีการแยกไหล มีถิ่นกำเนิดในทวีปเอเชีย (เมคไทย, 2020)

ภาพที่ 2.2 ต้นดอกบัว

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ใบบัวหลวง ใบเป็นใบเดี่ยว ใบอ่อนจะลอยปรึมน้ำ ส่วนใบแก่แผ่นใบจะชูขึ้นเหนือน้ำ ลักษณะของใบเป็นรูปเกือบกลมและมีขนาดใหญ่ โดยมีขนาดประมาณ 50 เซนติเมตร ขอบใบเรียบและเป็นคลื่น ผิวใบด้านบนเป็นนวลเคลือบอยู่ ก้านใบจะติดอยู่ตรงกลางของแผ่นใบ ก้านใบมีลักษณะแข็งและเป็นหนาม หากตัดตามขวางจะเห็นรูอยู่ภายใน และก้านใบจะมีน้ำยางสีขาว เมื่อหักก้านจะมีสายใยสีขาว ๆ สำหรับใบอ่อนจะเป็นสีเทานวลปลายจะม้วนงอขึ้นเข้าหากันทั้งสองด้าน (เมตไทย, 2020)

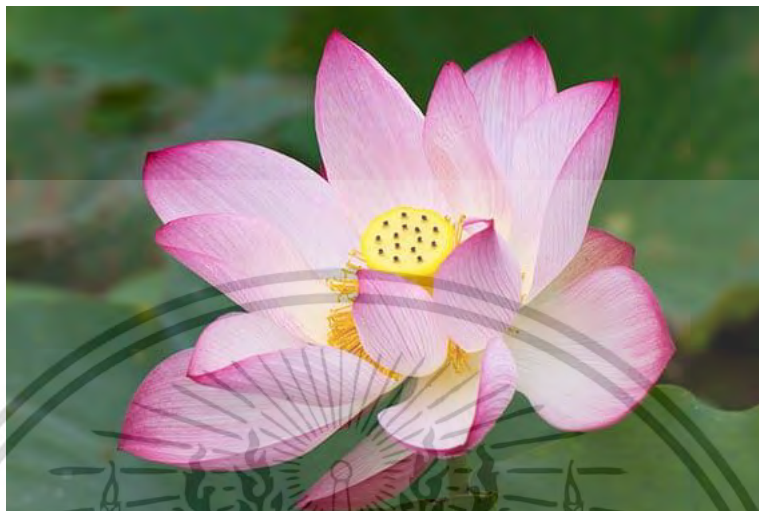

ภาพที่ 2.3 ใบบัวหลวง

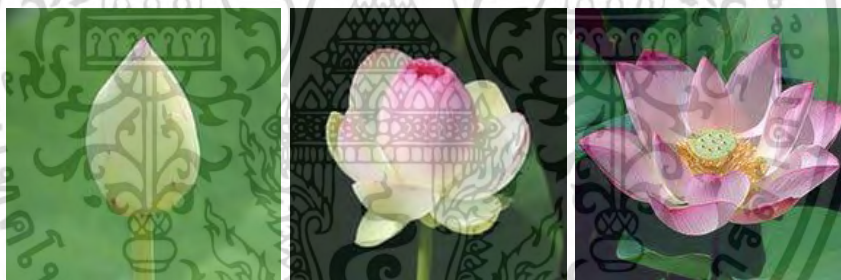
ดอกบัวหลวง ออกดอกเป็นดอกเดี่ยว มีสีขาว สีชมพู มีกลิ่นหอม มีกลีบเลี้ยง 4-5 กลีบ กลีบเลี้ยงมีขนาดเล็กและสีขาวอมเขียวหรือเป็นสีเทาอมชมพู ร่วงได้ง่าย ส่วนกลีบดอกจะมีจำนวนมากและเรียงซ้อนกันอยู่หลายชั้น ลักษณะของกลีบดอกเป็นรูปไข่กว้างประมาณ 5-6 เซนติเมตรและยาวประมาณ 7-9 เซนติเมตร เมื่อดอกบานเต็มที่จะมีขนาดประมาณ 20-25 เซนติเมตร ในดอกจะมีเกสรตัวผู้สีเหลืองอยู่เป็นจำนวนมาก ซึ่งมีความยาวประมาณ 4-5 เซนติเมตร และล้อมรอบอยู่บริเวณฐานรองดอกซึ่งมีลักษณะเป็นรูปกรวยหงาย หรือที่เรียกว่า “ฝักบัว” ที่ปลายอับเรณูจะมีระยะคล้ายกระบองเล็ก ๆ สีขาว ส่วนเกสรตัวเมียจะมีรังไข่ฝังอยู่ในฐานรองดอก เมื่ออ่อนเป็นสีเหลือง หากแก่แล้วจะเปลี่ยนเป็นสีเขียว ช่องรังไข่จะเรียงเป็นวงบนผิวหน้าตัด มีจำนวน 5-15 อัน ส่วนก้านดอกมีสีเขียว ลักษณะยาวและมีหนามเหมือนก้านใบ โดยก้านดอกจะชูขึ้นเหนือน้ำและชูขึ้นสูงกว่าก้านใบเล็กน้อย ดอกบัวหลวงจะเริ่มบานในตอนเช้า โดยจะออกดอกและผลในช่วงเดือนสิงหาคมถึงเดือนธันวาคม (ดอกมีสารอัลคาลอยด์ (alkaloids) ชื่อ nelumbine ส่วน Embryo มี lotusine

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ส่วนเกสรมีสารฟลาโวนอยด์หลายชนิด เช่น quercetin, isoquercitrin, luteolin, luteolin glucoside และยังพบว่ามีสารอัลคาลอยด์ด้วย) (เมตไทย, 2020)

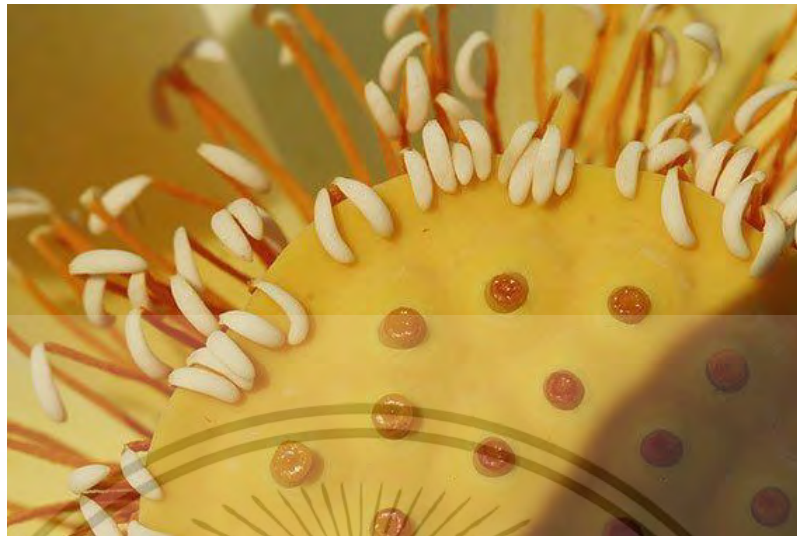
ภาพที่ 2.4 ดอกบัวหลวง

ภาพที่ 2.5 การบานของดอกบัวหลวง

ฝักบัวหลวง ในฝักมีผลอ่อนสีเขียวนวลจำนวนมาก ผลจะฝังอยู่ในส่วนที่เป็นฝักรูปกรวยในดอก ในรูปกรวยของดอกนั้นเมื่ออ่อนจะเป็นสีเหลือง เมื่อแก่แล้วจะขยายใหญ่ขึ้นและเปลี่ยนเป็นสีเทาอมเขียว โดยจะมีผลสีเขียวอ่อนฝังอยู่ในฝักรูปกรวยเป็นจำนวนมาก (เมตไทย, 2020)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 2.6 ฝักบัวหลวง

ภาพที่ 2.7 ฝักบัวหลวง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 2.2.1 สายพันธุ์ดอกบัวหลวง (เมดไทย, 2020)

สีของดอกบัว	ลักษณะเด่น
สีชมพู	ดอกตูมเป็นรูปไข่ ปลายเรียว กลีบดอกชั้นนอกมี 4-5 กลีบ มีขนาดเรียงตัวกัน 2 ชั้น ส่วนกลางกลีบโค้งป้อง กลีบดอกชั้นกลางและชั้นในสีชมพูเข้ม โคนกลีบดอกสีขาวนวล มีประมาณ 13-14 กลีบ เรียงตัวเป็นชั้น ประมาณ 3 ชั้น อยู่โดยรอบฐานดอก กลีบชั้นนอกและชั้นในมีสีและรูปร่างคล้ายชั้นกลางแต่เล็กกว่ากลีบในชั้น
สีขาว	ดอกขนาดใหญ่เป็นรูปไข่ ปลายเรียว คล้ายบัวพันธุ์พุ่ม ดอกมีสีขาว ประกอบด้วยกลีบดอกชั้นนอกสีขาวอมเขียว ส่วนกลีบในชั้นกลางและชั้นในสีขาวปลายกลีบดอกสีชมพูเรื่อ ๆ รูปร่างของกลีบและการเรียงตัวของกลีบดอกคล้ายดอกบัวพันธุ์พุ่ม
สีชมพูซ้อน	ดอกมีขนาดใหญ่ ดอกตูมเป็นรูปไข่ทรงป้อม สีชมพู ประกอบด้วยกลีบนอกเป็นรูปรี มี 4-7 กลีบ กลีบเล็กเรียงซ้อนกันเป็นชั้น 2-3 ชั้น สีเขียวอมชมพู กลีบในสีชมพู ส่วนโคนกลีบที่ติดกับฐานรองดอกมีสีขาวอมเหลือง กลีบในมีประมาณ 12-16 กลีบ กลีบในชั้นนอกและชั้นในมีขนาดเล็กกว่าชั้นกลาง เป็นรูปไข่ที่มีส่วนกว้างอยู่ด้านบน เกสรตัวผู้ชั้นนอก ๆ เป็นหมัน โดยมีก้านชูที่เป็นเกสรตัวผู้ที่เป็นแผ่นบาง ๆ สีชมพูคล้ายกลีบในแต่มีขนาดเล็กกว่า ไม่มีอับเรณู แต่ปลายกลีบมีส่วนยื่นออกมาที่มีฐานเรียวเล็ก ส่วนปลายพองใหญ่ มีสีขาวนวล

ภาพที่ 2.8 บัวฉัตรชมพู

ภาพที่ 2.9 บัวฉัตรขาว

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.3 ตำนานวัดหลวงพ่อดโต

ตำนานเล่าสืบต่อกันมาว่าเมื่อประมาณ 200 กว่าปีก่อน มีพระพุทธรูป 3 องค์ ลอยลงมาจากทางเหนือ ตามลำแม่น้ำเจ้าพระยา พระพุทธรูปทั้ง 3 องค์ ได้แสดงอิทธิฤทธิ์ลอยลงมาจากลำแม่น้ำและบางครั้งก็แสดงอิทธิฤทธิ์ปาฏิหาริย์ผุดให้ผู้คนเห็นจนเป็นที่โจษจันกันทั่วถึงอิทธิฤทธิ์และความศักดิ์สิทธิ์

ต่อมาพระพุทธรูปองค์หนึ่งลอยวกเข้าไปในแม่น้ำท่าจีนจนได้ไปขึ้นประดิษฐานอยู่ที่วัดไร่ขิง จังหวัดนครปฐม ในเวลาไล่เลี่ยกันพระพุทธรูปอีกองค์หนึ่งก็ลอยวกเข้าไปทางปากแม่น้ำบางปะกง จนได้ไปขึ้นประดิษฐานอยู่ที่วัดโสธรวราราม จังหวัดฉะเชิงเทรา

ส่วนอีกองค์หนึ่ง(หลวงพ่อดโต)ก็ได้ล่องลอยเรื่อยมาตามลำแม่น้ำเจ้าพระยา ก่อนจะลอยวกเข้ามาในลำคลองสำโรง ประชาชนที่พบเห็นต่างก็โจษจันกันไปทั่ว พร้อมกับได้ร่วมกันพยายามอาราธนาพระพุทธรูปขึ้นที่ปากคลองสำโรง แต่ก็ไม่สามารถอาราธนาพระพุทธรูปขึ้นได้สำเร็จ

ผู้มีปัญญาดีคนหนึ่งได้ให้ความเห็นว่า คงเป็นเพราะบุญญาอิทธิฤทธิ์ของท่าน เพราะแม้ว่าจะใช้ผู้คนจำนวนมากก็ยังไม่สามารถอาราธนาคุณท่านขึ้นบนฝั่งได้สำเร็จ จึงควรจะเสี่ยงทายต่อแพผูกชะลอบองค์ท่านแล้วใช้เรือพายคุณท่านให้ลอยไปตามลำคลองสำโรง พร้อมกับตั้งจิตอธิษฐานว่าหากท่านประสงค์จะขึ้นที่ใดก็ขอให้แสดงอิทธิฤทธิ์ให้แพที่ลอยมาหยุด ณ ที่นั้น

เมื่อประชาชนทั้งหลายเห็นพ้องกันดังนั้นแล้ว ก็พร้อมใจกันทำแพผูกชะลอบองค์ท่านแล้วใช้เรือช่วยกันจ้ำพายจนแพลอยเรื่อยมาตามลำคลอง ครั้นเมื่อแพลอยมาถึงบริเวณหน้าวัดพลับพลาชัยชนะสงคราม หรือวัดบางพลีใหญ่ใน แพที่ผูกชะลอบองค์ท่านมากก็เกิดหยุดนิ่ง แม้ว่าจะพยายามจ้ำและพายกันอย่างเต็มที่เต็มกำลังแพนั้นก็ไมยอมขยับเขยื้อน

ประชาชนที่มาจ้ำเรือและชาวบางพลีจึงได้พร้อมใจกันอาราธนาอัญเชิญองค์ท่านขึ้นจากน้ำ เป็นที่น่าอัศจรรย์ เมื่อใช้คนเพียงไม่มากนักก็สามารถอาราธนาท่านขึ้นจากน้ำได้โดยง่าย ทำให้ประชาชนต่างแซ่ซ้องในอิทธิฤทธิ์ของท่านเป็นอย่างยิ่งและได้อาราธนาท่านขึ้นประดิษฐานอยู่ในวิหารนั้นเรื่อยมา (melonpanna, 2022)

บทที่ 3

ข้อมูลทางการออกแบบ

3.1 การลงพื้นที่สัมภาษณ์

สัมภาษณ์เกี่ยวกับประสบการณ์ในงานประเพณีรับบัว

ผู้ให้สัมภาษณ์: คุณนา อายุ 52 ปี เพศ หญิง ประกอบอาชีพ รับจัดดอกไม้บูชาพระ

ผู้ให้สัมภาษณ์อธิบายเกี่ยวกับประสบการณ์ในงานประเพณีรับบัว มีมาตั้งแต่รุ่นปู่ย่าและโตมากับประเพณีตั้งแต่เกิด อาศัยอยู่ในชุมชนบางพลีใหญ่ ใกล้วัดบางพลีใหญ่ใน โดยทุกๆปีจะมีการจัดงานเฉลิมฉลองงานประเพณีรับบัว ชาวบ้านต่างออกมาเฝ้ารอน้ำบ้านเพื่อสักการะองค์หลวงพ่อโตที่อยู่ในขบวนแห่ทางรถ รถมอเตอร์ไซด์ มอเตอร์ไซด์นำปั้งไปให้วันขบวนรถ เสียงดนตรีดังไปทั่วท้องถนนพร้อมกับชาวบ้านและเด็กๆออกมาเต้นรำกันตลอดทาง ในส่วนของขบวนแห่ทางเรือ ชาวบ้านส่วนใหญ่ที่มีบ้านติดริมน้ำก็จะมาราบไหว้ เช่นเดียวกัน ในอดีตมีดอกไม้ขบวนอยู่เยอะมาก จะเป็นดอกไม้ที่มีกลีบดอกปลายแหลม สีชมพู มีฝัก นำไปโยนลงบนเรือและผู้อยู่ในงานก็เป็นคนไทยทั้งหมด เวลานั้นผ่านไปหลายสิบปี ชุมชนบางพลีใหญ่เป็นแหล่งนักลงทุน มีคนมาขอซื้อที่เพื่อทำอุตสาหกรรม แหล่งโรงงานและโกดังสินค้ามากมาย คนไทยในพื้นที่บางกลุ่มก็ย้ายถิ่นฐานออกไปเพราะการเสนอซื้อที่ดินของนักลงทุน เมื่อคนไทยย้ายออก แรงงานต่างชาติเข้ามาเป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะชาวเมียนมาร์ ซึ่งเดิมทีก็นับถือศาสนาพุทธเช่นเดียวกับคนไทย วัดที่ใกล้ที่สุดในบริเวณนั้นคือวัดบางพลีใหญ่ใน ประกอบกับมีผู้คนมากมายได้เล่าต่อกันเรื่องความศักดิ์สิทธิ์ขององค์หลวงพ่อโต ขอสิ่งใดมักสมปรารถนา ทำให้ชาวเมียนมาร์เดินทางมาราบไหว้บูชาเป็นจำนวนมาก รวมถึงการจัดงานประเพณีรับบัว ก็ได้รับความนิยมสำหรับวัยรุ่นชาวเมียนมาร์ คนไทยที่ยังรู้จักและอนุรักษ์มักจะเป็นผู้สูงอายุ คนรุ่นใหม่ต่างย้ายถิ่นฐานไปที่อื่น มีแค่ส่วนน้อยเท่านั้นที่ยังรู้จักประเพณีรับบัวจึงเป็นเหตุผลที่ทำให้งานประเพณีรับบัวมีนักท่องเที่ยวชาวเมียนมาร์เป็นจำนวนมาก แม้ว่าคนรุ่นใหม่แทบจะไม่รู้จักประเพณีนี้เลย ด้วยความร่วมมือของคนรุ่นเก่าและหน่วยงานชุมชนต่างให้ความร่วมมือสนับสนุนจัดงานประเพณีที่สวยงามอลังการสร้างความตื่นตาตื่นใจแก่ผู้พบเห็น มีการถ่ายทอดสดลงในสื่อโซเชียล จัดทำเรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.2 ดอกบัวในลายไทย

ทรงดอกบัวที่นำมาประดิษฐ์เป็นลวดลายขึ้นหลายแบบ มีดังนี้

ทรงดอกบัวอ่อนหรือดอกบัวตูม

ทรงดอกบัวหงาย บัวคว่ำ

ทรงดอกบัวกะลา

ทรงดอกบัวบาน

ตามลักษณะทั้งสี่แบบสามารถนำมาประดิษฐ์เป็นลวดลายสำหรับประดับตกแต่งอาคารทางสถาปัตยกรรมไทยได้แก่ พระอารามทางพระพุทธศาสนา ซึ่งเป็นที่ประทับขององค์พระมหากษัตริย์ไทยมาแต่โบราณ ดอกบัวยังมีส่วนเกี่ยวข้องกับคติธรรมทางพระพุทธศาสนา (สัมมาวุฒธิ, 2021)

3.2.1 ทรงดอกบัวอ่อน หรือดอกบัวตูม

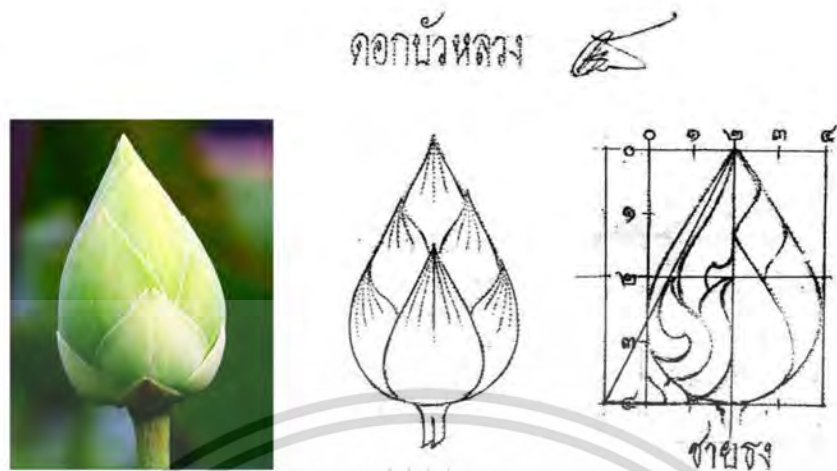

ดอกบัวสดตมบกช

ภาพที่ 3.1 การเขียนดอกบัวสดตมบกช (สัมมาวุฒธิ, 2021)

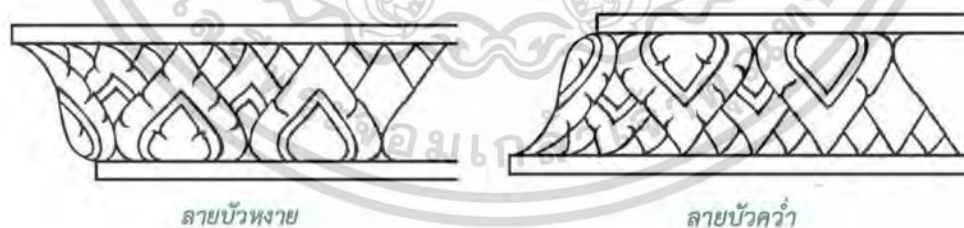
เป็นการนำเอาทรงของดอกบัวอ่อนหรือดอกบัวตูมมาประดิษฐ์เป็นส่วนประกอบบนพระเมลาลีเหนือพระเศียรของพระพุทธรูปแต่สมัยโบราณจนถึงปัจจุบัน แม้ที่เป็นพระพุทธรูปสลัก (ฐานพระ) ก็มีลายบัวอีกหลายชนิด หรือเป็นส่วนประกอบของสิ่งก่อสร้างปูนปั้นวัดต่างๆ ทางพระพุทธศาสนาตลอดจนปราสาทราชมณเฑียรที่ประทับขององค์พระมหากษัตริย์ ประดับบนพระแสงขรรค์ เครื่องราชูปโภคต่าง ๆ เป็นต้น แม้จะนำมาแต่รูปทรงหรือมาประดิษฐ์เป็นกลีบลายต่าง ๆ อยู่ในทรงของดอกก็ตามก็ยังคงรูปให้เห็นว่ามาจากทรงดอกบัวอ่อนหรือดอกบัวตูมทั้งสิ้น (สัมมาวุฒธิ, 2021)

ภาพที่ 3.2 การเขียนดอกบัวหลวง (สัมมาวุฒติ, 2021)

3.2.2 ลายบัวหงาย และลายบัวคว่ำ

เป็นการประดิษฐ์ลายบัวจากกลีบหรือทรงภายนอกของดอกบัวอ่อนหรือดอกบัวตูมแล้วมีการแบ่งจังหวะตามกรรมวิธีการเขียนลาย โดยการแบ่งครึ่งหรือสอดไส้มีเส้นศูนย์กลางของกลีบหรือดอกโดยเป็นเส้นตั้งฉากตรงถึงยอด ช่องว่างระหว่างกลีบของดอกจะมีกลีบแซมอีก ๒ ชั้น หรือมากกว่านั้นตามจังหวะของช่องไฟหรือระยะห่าง เรียกว่า "กลีบซ้อน" ที่เรียกว่าลายบัวหงายและลายบัวคว่ำนั้นเนื่องจากเป็นส่วนประกอบของฐานปัทม์ (ฐานสำหรับประดิษฐ์ฐานสิ่งเคารพที่ประกอบด้วยบัวหงายและบัวคว่ำ หรือรวมเรียกว่า ฐานบัว) (สัมมาวุฒติ, 2021)

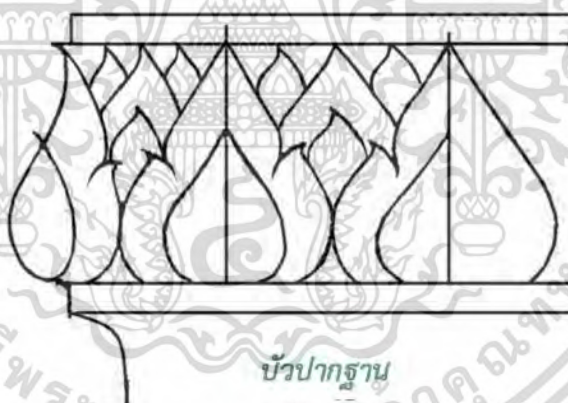
ภาพที่ 3.3 ตัวอย่างลายบัวหงายและบัวคว่ำ (สัมมาวุฒติ, 2021)

ลายบัวหงายอยู่ใต้หน้ากระดานบนเหนือท้องไม้ บัวเกสร โดยมีเส้นลวดชั้นบนล่าง ส่วนที่เรียกว่าบัวหงายนี้แม้ไม่มีลวดลายทำเป็นกลีบ ๆ แต่เป็นทรงของดอกบัวบานก็เรียกว่าบัวหงายเช่นกัน นอกจากเป็นส่วนประกอบของฐานปัทม์แล้วยังเป็นส่วนประกอบของฐานชั้นเชิงบาตร ฐานสิงห์ ทั้งมีลายและไม่มีก็ได้ การเขียนบัวหงายประกอบฐานปัทม์หรือฐานต่าง ๆ นี้ ได้จากการสร้างทำมุม ๕ องศา จากหน้ากระดานบนถึงท้องไม้ตามกรรมวิธีการแบ่ง ส่วนฐาน ลายบัวคว่ำ อยู่ใต้ท้องไม้เหนือหน้ากระดานล่าง โดยมีเส้นลวดคั่นบนล่าง ส่วนเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่เรียกว่าบัวคว่ำนี้แม้ไม่มีลวดลายทำเป็นกลีบ ๆ แต่ทำเป็นทรงของดอกบัวบาน (พลิกคว่ำกลับลงพื้นตรงข้ามกับบัวหงาย) ก็เรียกว่าบัวคว่ำเช่นกัน นอกจากเป็นส่วนประกอบของฐานปัทม์แล้วถ้าเป็นส่วนประกอบของฐานสิ่งส่วนที่เป็นบัวคว่ำนี้เรียกว่า "บัวหลังสิงห์" การสร้างบัวคว่ำของฐานปัทม์นั้นทำมุม ๔๕ องศา เช่นเดียวกับบัวหงาย แต่ถ้าเป็นบัวหลังสิงห์ทำมุม ๓๐ องศาถึง ๔๐ องศาเท่านั้น การประดิษฐ์ลายบัวหงายลายบัวคว่ำนี้มีศูนย์ของกลีบลายเป็นเส้นฉากซึ่งหมายถึงกลีบของดอกบัวบาน (บัวหลวง) ที่บานอย่างเต็มที่ แต่การประดิษฐ์ลายบัวนี้ถ้าเป็นฐานเดียวกันทั้งบัวหงายและบัวคว่ำจะต้องมีลักษณะเหมือนกัน (สัมมาวุฒติ, 2021)

3.2.3 ลายบัวปากฐาน แบ่งออกเป็น ๒ ลักษณะ คือ

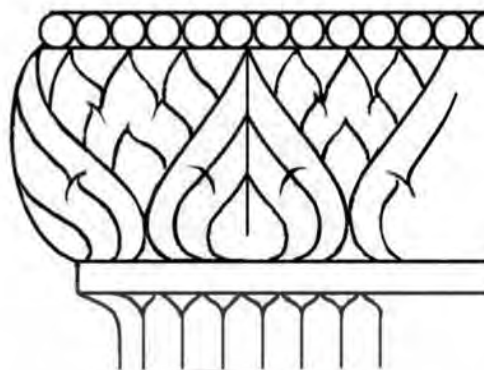
ก. ลายบัวปากฐานมาจากทรงของดอกบัวแยม ข. ลายบัวปากฐานมาจากทรงของดอกบัวกะลา (กลีบดอกเปิดมากกว่าบัวแยม) เป็นการประดิษฐ์ลายบัวซึ่งเกิดจากทรงของ ดอกบัวถึง ๒ ทรง คือ ก. เป็นการประดิษฐ์จากทรงของดอกบัวที่เป็น บัวแยมแต่ทำเป็นรูปทรงภายนอกของฐานเท่านั้น ส่วนลวดลายภายในก็ประดิษฐ์กลีบลายบัวเป็นทรงของดอกบัวอ่อนหรือดอกบัวตูม ระหว่างกลีบลายก็มีกลีบ ซ้อนอีก ๒ ชั้น ภายในกลีบสอดใส่ลายล้อตามรูปทรงของกลีบนอก แต่ละกลีบก็แบ่งปากลายตามกรรมวิธีการ เขียนลาย (สัมมาวุฒติ, 2021)

ภาพที่ 3.4 ตัวอย่างลายบัวปากฐาน (สัมมาวุฒติ, 2021)

ข. เป็นการประดิษฐ์จากทรงของดอกบัวกะลา (กลีบดอกเปิดมากกว่าบัวแยม) แต่ทำเป็นทรงภายนอกของฐานเช่นเดียวกับบัวแยม (ข้อ ก.) ส่วนลวดลายภายใน ก็ประดิษฐ์กลีบลายบัวเป็นทรงของดอกบัวอ่อนหรือดอกบัวตูม ระหว่างกลีบลายมีกลีบซ้อนอีก ๒ ชั้น เหนือขึ้นไปข้างบนกลีบทำเป็นเม็ดลายเนื่องอันเนื่องมาจากเกสรของดอกบัวนั่นเองเป็นที่สุด ส่วนภายในกลีบมีการเขียนสอดใส่ลายล้อตามทรงกลีบนอกตลอดจนการเขียนปากลายก็ตามกรรมวิธีการเขียนลาย บัวปากฐานทั้งสองชนิดนี้ แม้ไม่มีการเขียนลวดลายเป็นกลีบเป็นแต่รูปทรงภายนอกก็คงเรียกว่าบัวปากฐานอยู่นั่นเอง สำหรับเป็นฐานพระพุทธรูป เทวรูปพระบรมรูปประดิษฐานอยู่บนสุดของฐานซึ่งมีส่วนประกอบ อื่น ๆ ของแต่ละฐาน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

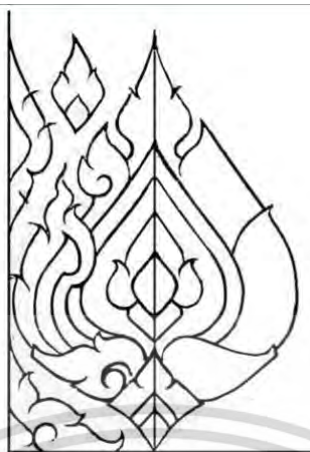

บัวปากฐาน

ภาพที่ 3.5 ตัวอย่างบัวปากฐาน (สัมมาวุฒติ, 2021)

3.2.4 ลายบัวกนก บัวกนก

เป็นการประดิษฐ์ลายบัวที่เข้าลักษณะเป็นทรงพุ่มอันเนื่องมาจากดอกบัวอ่อนหรือดอกบัวตูม ของดอกบัวหลวงหรือดอกบัวสัตตบงกช ซึ่งไซ้ทรงเป็นรูปของทรงข้าวบิณฑ์ ลายบัวกนกนี้ภายในทรงประดิษฐ์เป็นกระหนกเปลว กระหนกใบเทศ กระหนกเปลวใบเทศก็ได้ อยู่ในทรงสมมุติระหว่างดอกไม้ลายดอกเทศแซมอันหมายถึงกลีบซ้อน ส่วนช่วงล่างก็ประดิษฐ์เป็นลายอูด ลายบัวกระหนกนี้ใช้เป็นลายเขียนสีกระเบื้องเคลือบของส่วนประกอบที่เรียกว่า "บัวหลังเจียด" ก็ได้เป็นลายบัวหงาย บัวคว่ำ ที่มีพื้นที่กว้างพอก็ได้ เพราะเป็นลายที่มีขนาดโตพอสมควรหรือประดิษฐ์เป็นลายเชิงผนัง เชิงผ้าก็ได้ โดยเข้าชุดกับลายกรวยเชิงในทำนองแม่ลาย (สัมมาวุฒติ, 2021)

ภาพที่ 3.6 ตัวอย่างบัวกนก (สัมมาวุฒธิ, 2021)

3.3 การออกแบบ CI

CI ย่อมาจากคำว่า Corporate Identity ภาษาไทยคือ “อัตลักษณ์แบรนด์” เช่น การออกแบบโลโก้ ออกแบบลายกราฟฟิก ออกแบบ Facebook cover ฯลฯ หรือ กรอบใหญ่ ๆ ของงานดีไซน์ งานออกแบบต่าง ๆ ทั้งหมดของแบรนด์ เป็นสิ่งที่จะช่วยกำหนดทิศทางงานออกแบบต่าง ๆ ของแบรนด์ เช่น ตราสัญลักษณ์ สื่อการตลาด เช่น โปสเตอร์สินค้า นามบัตร โบรชัวร์ ด้วยการใช้สี ฟอนท์ และการจัดวางเลย์เอาท์

บริษัทหรือแบรนด์ที่ออกแบบตัว CI ได้อย่างเป็นระบบ มีเอกลักษณ์ และมีความสวยงามในเรื่องของความน่าเชื่อถือ จดจำแบรนด์ได้ ทำให้แบรนด์มีเอกลักษณ์แตกต่างออกมาจากคู่แข่ง เช่น การออกแบบบรรจุภัณฑ์ทั้งหมดมีจุดเชื่อมโยงเดียวกัน ด้วยการจัดวางเลย์เอาท์ การใช้ตัวอักษร ฯลฯ และดูเป็นไปในทิศทางเดียวกัน การเลือกใช้โทนสี เป็นต้น

องค์ประกอบของ CI

3.3.1 ตราสัญลักษณ์ (Logo)

ตราสัญลักษณ์เป็นองค์ประกอบของแบรนด์ CI ที่สำคัญที่ช่วยให้คนสามารถจดจำได้ จะต้องประกอบไปด้วยสีประจำแบรนด์ ตัวอักษรประจำแบรนด์ อาจจะมีลายกราฟิกประจำแบรนด์ ที่สำคัญคือทั้งหมดเมื่อรวมกันแล้วจะต้องสามารถสื่อสาร Brand Concept ของแบรนด์ได้อย่างชัดเจนและมีเอกลักษณ์โดดเด่น และสร้างความแตกต่างจากคู่แข่ง

นอกเหนือจากการออกแบบและการสื่อสารแนวคิดของแบรนด์แล้ว เราจำเป็นต้องมี Logo Usage หรือข้อกำหนดการใช้โลโก้ ยกตัวอย่างเช่น ลักษณะโลโก้ที่สามารถใช้ได้ ทั้งแบบสี แบบโมโนโทน และแบบที่เป็นขาวดำ ขนาดเล็กสุดของโลโก้เมื่อนำไปประกอบงานออกแบบอื่น ๆ สีพื้นหลัง (Background) ที่สามารถเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จัดวางโลโก้ได้ และเมื่อจัดวางแล้วจะมีการสลับสีโลโก้หรือไม่ อย่างไรก็ตาม ระยะห่างของโลโก้กับกรอบข้อความ และ ระยะห่างจากองค์ประกอบอื่น ๆ ในภาพ

3.3.2 ชุดตัวอักษร (Typeface)

Font หรือ ตัวหนังสือประจำแบรนด์มีความสำคัญมาก นอกจากจะช่วยสร้างการจดจำ สามารถเพิ่มความน่าเชื่อถือให้กับแบรนด์ การเลือก Font ประจำแบรนด์ก็มีหลักเกณฑ์สำคัญ ๆ ที่ต้องคำนึงถึงดังนี้

Font ที่เลือก ต้องมีลักษณะที่เหมาะสมกับประเภทธุรกิจ

Font ที่เลือก ต้องเหมาะกับแนวคิดและบุคลิกของแบรนด์ เช่น เข้มแข็ง น่าเชื่อถือ น่ารัก อ่อนหวาน สนุกสนาน เป็นต้น

แนะนำให้เลือกทั้ง Font ภาษาไทย และ Font ภาษาอังกฤษ โดย Font ที่เลือกทั้ง 2 ภาษา จำเป็นต้องมีความสอดคล้องกันด้วย เพราะเมื่อเราทำอาร์ตเวิร์ค หรือในงานออกแบบบางชิ้นที่ต้องมีทั้ง ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ เช่น โบรชัวร์ เว็บไซต์ เป็นต้น เมื่อออกแบบมาแล้วต้องดูสอดคล้องกลมกลืนกัน

Font ที่เลือก ควรมีภาษาละ 2 ฟอนท์ สำหรับไว้ทำ Headline / Title คือ พาดหัวหรือหัวข้อ และ สำหรับเป็นข้อความธรรมดา โดย Headline เราอาจเลือกฟอนต์ที่ดูน่าสนใจ ดึงดูดสายตา เช่น ตัวหนา ไม่มีหัว ดูทันสมัย แต่ในขณะที่ฟอนต์สำหรับข้อความอาจจะเลือกเป็นฟอนต์มีหัวที่อ่านง่าย ดูสบายตา เป็นต้น

3.3.3 สีประจำแบรนด์

สีประจำแบรนด์ มีความสำคัญอย่างยิ่ง ส่งผลโดยตรงต่อแบรนด์ ช่วยให้คนจดจำแบรนด์ได้ดี นอกจากนี้สียังส่งผลต่ออารมณ์ความรู้สึก ต่อความเชื่อใจของลูกค้าที่มีต่อแบรนด์ รวมถึงสีบางสียังทำให้คนเราสามารถเชื่อมโยงกับบางสิ่งหรือบางเรื่องได้ ยกตัวอย่างเช่น

สีแดง ให้ความรู้สึกและแสดงออกถึง ความร้อนแรง พลังงาน ความก้าวหน้า ความทะเยอทะยาน บางครั้งสีแดงหมายถึงอันตราย สารเคมี มีพิษร้ายแรงก็ได้เช่นกัน

สีน้ำเงิน แสดงถึง ความมั่นคง ความเข้มแข็ง ความน่าเชื่อถือ ความทันสมัย เทคโนโลยี หากเป็นสีน้ำเงินเข้มก็จะให้ความรู้สึกเฝ้ายาม หากน้ำเงินเข้มจนเกือบดำก็จะแสดงถึงความลึกลับ

สีเขียว สื่อถึงความสบายปลอดภัย ธรรมชาติ เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม สดใส

สีส้ม สื่อถึง พลังงานด้านบวก ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ การเริ่มต้นใหม่ สติปัญญา เป็นต้น

ในการเลือกสีประจำแบรนด์ ควรเลือกสีที่จะมาจับคู่กันไว้ด้วยเพื่อให้การนำไปใช้งานมีความสะดวก สวยงาม และดูมีมิติมากกว่าการใช้สีเดียว

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.3.4 ลายกราฟิกประจำแบรนด์

ลายกราฟิกเป็นเหมือนสัญลักษณ์บางอย่างที่ช่วยสร้างการจดจำให้กับลูกค้าของได้ สาเหตุที่ต้องมีลายกราฟิกประจำแบรนด์ส่วนหนึ่งก็เพราะในบางครั้งคู่สีหรือฟอนต์ที่เลือกมานั้นอาจจะยังไม่สามารถสร้างความแตกต่างจากคู่แข่งได้มากนัก ยกตัวอย่าง เช่น ธุรกิจรับทำความสะอาดที่คนส่วนใหญ่กว่า 90% เลือกใช้สีฟ้า สีเขียว ทุกแบรนด์ใช้สีเดียวกัน ฟอนต์ก็ดูคล้ายกัน จำเป็นต้องนำเสนออย่างอื่นให้ลูกค้าได้จดจำ ได้แก่สัญลักษณ์บางอย่าง ลายกราฟิกต่าง ๆ ที่เพิ่มเข้ามา ช่วยให้จดจำเพิ่มมากขึ้น

3.3.5 ไอคอนต่างๆ

สำหรับองค์ประกอบนี้ หากเป็นบริษัทขนาดใหญ่ที่ต้องอาศัยความน่าเชื่อถือ ต้องสร้างไอคอนเฉพาะขึ้นมา เพื่อใส่ลงในเว็บไซต์ เอกสารทางการตลาด ในแคตตาล็อก ในการนำเสนอแนะนำบริษัท หรือแม้แต่บนฉลากสินค้าหรือแท็กห้อยสินค้า เป็นต้น

การออกแบบไอคอนประจำแบรนด์ไว้สำหรับใส่ลงในเว็บไซต์ รวมถึงสื่อการตลาดต่าง ๆ เช่น โบรชัวร์ จะเห็นได้ว่าไอคอนประจำแบรนด์จะสื่อถึงกิจกรรมทางการตลาดต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งคือ การตลาดออนไลน์ และสื่อออนไลน์

3.3.6 Mood and Tone

Mood & Tone หมายถึง อารมณ์ ความรู้สึก ของลูกค้าเมื่อได้สัมผัสกับแบรนด์ ซึ่งมาจากการพยายามสื่อสารตัวตน แนวคิด จุดเด่น บุคลิกภาพของแบรนด์ที่เราต้องการสื่อให้ไปถึงลูกค้า โดยอาจนำเสนอผ่านทางรูปแบบต่าง ๆ ที่แบรนด์เลือกใช้ อาทิ ภาพถ่ายสินค้า รูปภาพประกอบคอนเทนต์ ภาพกราฟิก โทนสีและลวดลายที่อยู่บนบรรจุภัณฑ์ เหล่านี้เป็นต้น

ยกตัวอย่าง เช่น ถ้าสินค้าของเราคือ สกินแคร์ หรือ เครื่องสำอางออร์แกนิก จุดเด่นของแบรนด์ที่อยากให้ลูกค้าจดจำแบรนด์คือสินค้าออร์แกนิก ผลิตจากสารสกัดธรรมชาติ ปราศจากสารเคมี สิ่งที่จะต้องสื่อสารออกไปให้ถึงลูกค้าคือ ความเป็นธรรมชาติ ความอบอุ่นอ่อนโยน ความปลอดภัย ผิวสุขภาพดี เป็นต้น ดังนั้น Mood & Tone ของงานดีไซน์ ภาพที่เลือกใช้ก็ต้องเป็นไปในทิศทางดังกล่าวด้วย เช่น เราอาจจะเลือกใช้โทนสีขาว-เขียว เพื่อสื่อถึงความเป็นธรรมชาติ เลือกใช้โทนสีอ่อนเพื่อสื่อถึงความอ่อนโยน เป็นต้น

โดยสรุปคือการนำ Brand CI ทั้ง 6 องค์ประกอบข้างต้น มาออกแบบเป็น Mock-up หรือแบบจำลองตัวอย่างงานจริงที่จะนำมาใช้กับแบรนด์หรือธุรกิจ ไม่ว่าจะเป็นการนำชุดตัวอักษร นำคู่สี นำลายกราฟิกประจำแบรนด์ เอามาใช้ออกแบบเพื่อให้เห็นภาพการนำไปใช้งานจริง ๆ ว่าควรจะต้องกำหนดขนาดเท่าไร มีการจัดวางเลย์เอาต์ (Layout) ของแต่ละชิ้นงานอย่างไร เพื่อให้มีความสวยงามและสื่อสารแบรนด์ได้ดีที่สุด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สำหรับ Mock-up งานดีไซน์แนะนำให้ทำไปพร้อมกับการออกแบบ Brand CI เพราะได้นำไปใช้งานจริง ได้แก่ Presentation Template , Social Media Template สำหรับการทำคอนเทนต์ ทำเพจ ผ่านสื่อโซเชียลต่าง ๆ เช่น ภาพหน้าปก Facebook Cover, Template สำหรับโพสต์โซเชียลในรูปแบบต่าง ๆ ทั้งแบบ สีเหลี่ยมผืนผ้า สีเหลี่ยมจัตุรัส แบบแกลอรี่ แบบแบนเนอร์ ฯลฯยูนิฟอร์มพนักงาน, นามบัตร, โบรชัวร์, แคตตาล็อกสินค้า, ป้ายโฆษณากลางแจ้ง, บูธแสดงสินค้า ฯลฯ (ขวัญ, 2021)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 4

วิธีการดำเนินงาน

ผู้จัดทำได้ทำการศึกษาเนื้อหาทางประวัติศาสตร์เกี่ยวกับจังหวัดสมุทรปราการ ประเพณีรับบัวและศึกษาลงพื้นที่พูดคุยกับชาวบ้านอำเภอบางพลี คนในพื้นที่ใกล้เคียง บุคลากรในวัด เรื่องเล่าจากชาวบ้านที่ได้ฟังมาตั้งแต่อดีตจากปากผู้อาวุโส ความทรงจำและประสบการณ์ที่มีต่องานประเพณีรับบัว ข้อมูลสถิติการท่องเที่ยวในอำเภอบางพลีใหญ่ สัมภาษณ์ผู้มาเที่ยวงานประเพณีรับบัว เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดทิศทางการออกแบบโดยอ้างอิงจากข้อมูลที่ศึกษา

4.1 กลุ่มเป้าหมาย

4.1.1 ด้านกายภาพ คนไทย ศาสนาพุทธ วัยรุ่นอายุ 16-25 ปี เพศชายและหญิง เงินเดือน 25,000 – 50,000 บาท

4.1.2 ด้านจิตภาพ เล่นโซเชียล ชอบถ่ายรูป ชอบเที่ยวคนทีนอกพื้นที่ในจังหวัดสมุทรปราการ ไม่รู้จักประเพณีรับบัว

4.2 วิธีการเก็บข้อมูล

สัมภาษณ์คนในพื้นที่ โดยการสัมภาษณ์เชิงลึกเกี่ยวกับประสบการณ์ที่เคยร่วมงานประเพณีรับบัวมานานร่วมกับศึกษาข้อมูลทางประวัติศาสตร์ของวัดบางพลีใหญ่ในควบคู่กันเพื่อตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลและเก็บข้อมูลภายในพื้นที่ด้วยการสำรวจประชากรที่มาร่วมงานประเพณีรับบัว

4.2.1 ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ผู้ร่วมจัดงาน บุคลากรที่ทำจิตอาสาภายในวัด อายุ 55-60 ปี มีหน้าที่คอยอำนวยความสะดวกให้กับผู้เข้าร่วมงานและผู้ที่มีความประสงค์ทำบุญในวัด รวมถึงหน้าที่คอยจัดดอกไม้สำหรับบูชาพระ มีความรู้เรื่องดอกไม้ที่บูชาและดอกไม้ที่ใช้ในประเพณีรับบัว

4.2.2 แบบสอบถาม

แบบสอบถามจำนวนผู้มาเข้าร่วมงานประเพณีรับบัว แบ่งเป็น 2 หมวดหมู่ ได้แก่ จำนวนประชากรและความสนใจในประเพณีรับบัว

หมวดหมู่จำนวนประชากรต้องการข้อมูลเพื่อทราบถึงปัญหาของงานประเพณีนำไปสู่การกำหนดกลุ่มเป้าหมายในการออกแบบให้ตรงตามจุดประสงค์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หมวดหมู่เกี่ยวกับความสนใจในประเพณีรับบัวต้องการข้อมูลเพื่อสำรวจความสนใจในแต่ละช่วงอายุ นำไปสู่การกำหนดอายุของกลุ่มเป้าหมายเพื่อกำหนดทิศทางการออกแบบให้เป็นที่น่าสนใจ

4.3 ขอบเขตของเนื้อหา

ทำการศึกษาเนื้อหาทางประวัติศาสตร์เกี่ยวกับจังหวัดสมุทรปราการ ประเพณีรับบัวและศึกษาลงพื้นที่พูดคุยกับชาวบ้านอำเภอบางพลี คนในพื้นที่ใกล้เคียง บุคลากรในวัด ศึกษาพันธุ์ดอกบัวที่มีในอำเภอบางพลีในอดีตสู่ปัจจุบัน พื้นที่ทางภูมิศาสตร์ที่มีความเปลี่ยนแปลง เรื่องเล่าจากชาวบ้านที่ได้ฟังมาตั้งแต่อดีตจากปากผู้อาวุโส ความทรงจำและประสบการณ์ที่มีต่องานประเพณีรับบัว ข้อมูลสถิติการท่องเที่ยวในอำเภอบางพลีใหญ่สำรวจผู้มาเที่ยวงานประเพณีรับบัว ผังงานภายในวัด กิจกรรมของวัดที่จัดขึ้นเนื่องในโอกาสประเพณีรับบัว

4.4 ขอบเขตของชิ้นงาน

CI manual book คู่มือกำหนดทิศทางการออกแบบสำหรับประเพณีรับบัว ได้แก่

Logo แนวนอนและแนวตั้ง

Print ads / Online media / Brochure /

Icon โฉนงานต่างๆ

Promotional เสื้อหน่วยงานวัด / รถแห่พระพุทธรูป / เรือ / เวทีงาน / แบล็คดรอป

ถ้ายรูป/ กระดาษห่อดอกไม้ / ไอคอนงาน / ธงคาดเต็นท์ / สายคาดรูปเทียน

4.5 แนวคิดทางการออกแบบ

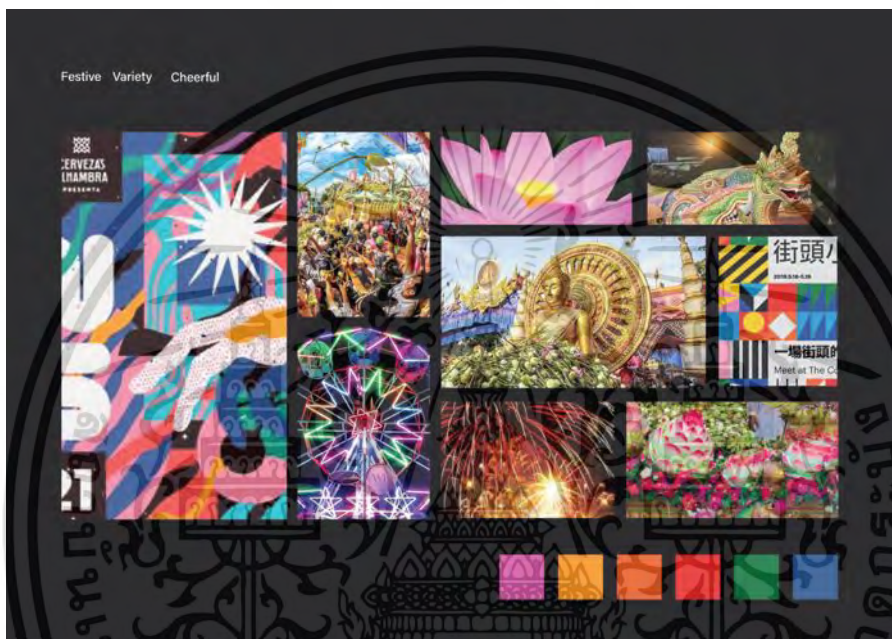
แนวทางการออกแบบอัตลักษณ์ประเพณีรับบัว วัดบางพลีใหญ่ใน ได้รวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการออกแบบอัตลักษณ์ โดยมีความตั้งใจอย่างจริงใจที่จะยกระดับการท่องเที่ยวในชุมชนและส่งเสริมประเพณีให้เป็นที่รู้จักทั่วประเทศ การมีส่วนร่วมอันดับแรกจากชาวบ้านและหน่วยงานต่าง ๆ ที่สนับสนุนนี้เป็นการแสดงถึงความสามัคคีและความกระตือรือร้นในการอนุรักษ์และสืบทอดประเพณีโบราณนี้ไปต่อไป การมีส่วนร่วมจากชุมชนที่ข้าพเจ้าอาศัยอยู่เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้งานประเพณีรับบัวเป็นที่รู้จักและมีความสำคัญในชุมชน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้拿去ใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.6 แนวทางการออกแบบ

4.6.1 แนวทางที่ 1: Variety of Traditional

สีส้มของความเป็นเทศกาลประเพณีรับบัว ให้มีความหลากหลายทางเชื้อชาติระหว่างไทยกับมอญ ใช้สีสดใสของมอญเพื่อสร้างบรรยากาศและการสร้างลายจากลายไทยมาประยุกต์ใช้ในงานออกแบบ สื่อถึงการเป็นประเพณีสนุกสนาน ไม่น่าเบื่อ ดึงดูดผู้คนที่ยังไม่รู้จักเทศกาลนี้มาเที่ยวมากขึ้น

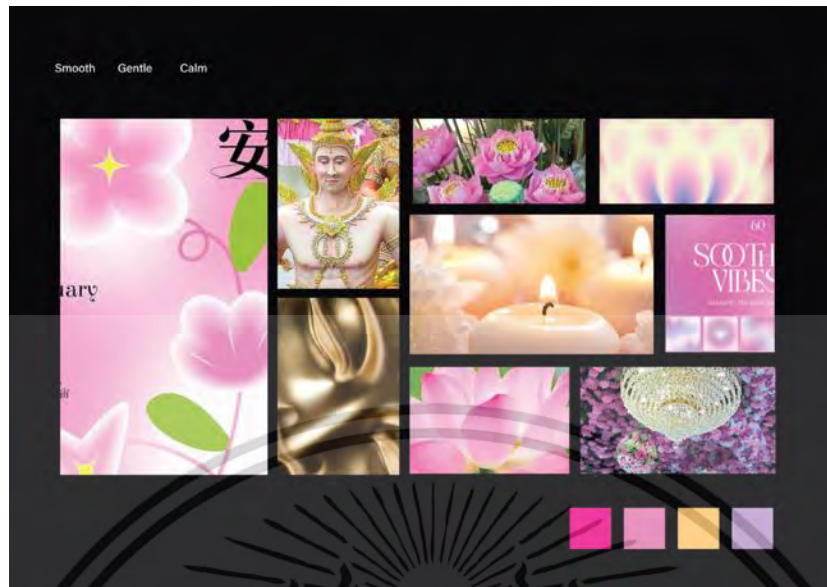
ภาพที่ 4.1 Mood board แนวทางที่ 1 Variety of Traditional

4.6.2 แนวทางที่ 2: Timeless lotus's beauty

ภาพอันเป็นเอกลักษณ์ของดอกบัว ทั้งความสวยงาม นุ่มนวล น่าสนใจ กลีบซ้อนเรียงกันสวยงาม กับสีชมพู มีความอ่อนช้อย น่ามองตั้งหญิงงาม

สื่อถึงประเพณีที่งดงาม เหมาะกับการถ่ายรูปลงโซเชียล ความอ่อนโยนอ่อนหวานของดอกบัวจะเป็นที่น่าจดจำในงานประเพณีรับบัว

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

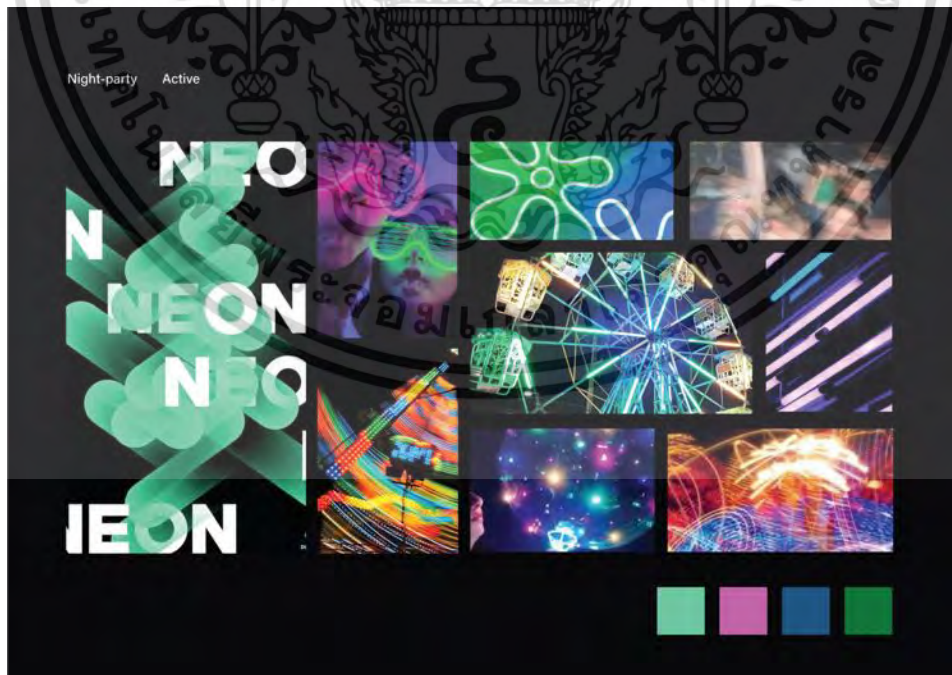

ภาพที่ 4.2 Mood board แนวทางที่ 2 Timeless lotus's beauty

4.6.3 แนวทางที่ 3: Neon Active

สีสันทันกลางคืนของงานวัด ความสนุกสนานของเด็กวัยรุ่น ไฟหลากสีในตอนกลางคืน

สื่อถึงกลุ่มเป้าหมายที่เป็นวัยรุ่น ชอบเที่ยว มีความท้าทาย และกระตือรือร้น ชอบความสนุกสนาน

ภาพที่ 4.3 Moodboard แนวทางที่ 3 Neon-active

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 5

การดำเนินการออกแบบ

5.1 การพัฒนาตราสัญลักษณ์

ในการออกแบบตราสัญลักษณ์ ใช้แนวคิดของแบบที่ 1 Variety of Traditional มาต่อยอด โดยออกแบบตราสัญลักษณ์โดยศึกษาศิลปะของชาวมอญ ลายเส้น ภาพจิตรกรรม ผสมกับการเขียนดอกไม้ในลายไทย ตราสัญลักษณ์สามารถนำมาทำเป็นรูปแบบอื่นตามการนำไปใช้งานกับสื่อต่างๆอย่างเหมาะสม

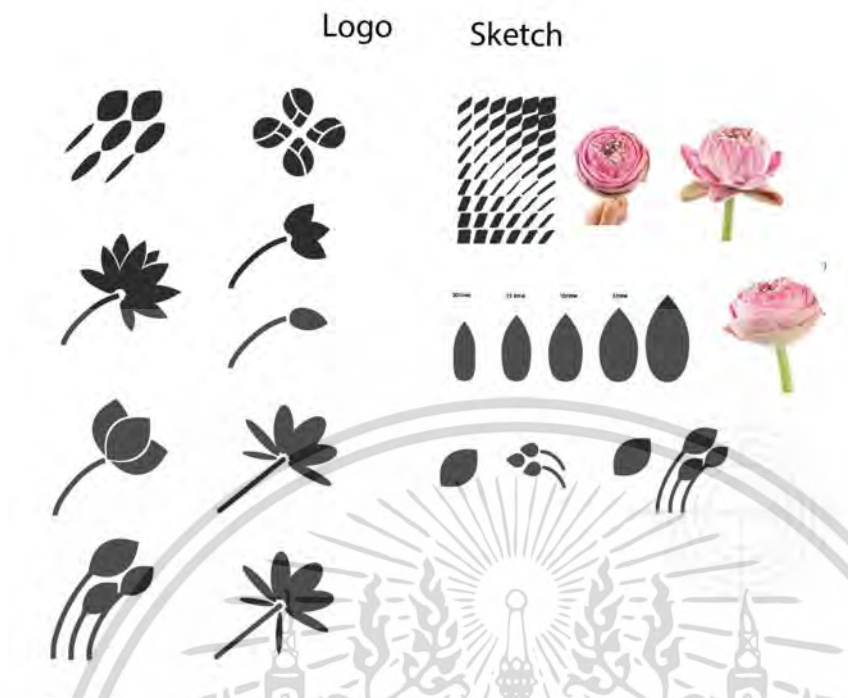

ภาพที่ 5.1 แบบร่างตราสัญลักษณ์ครั้งที่ 1

สรุปผลแบบร่างตราสัญลักษณ์ครั้งที่ 1

แบบร่างตราสัญลักษณ์ครั้งที่ 1 สามารถนำไปใช้ในการสร้าง Pattern ได้จริง ในส่วนของภาพลักษณ์และการจดจำนั้นมีความชัดเจนและสื่อถึงงานประเพณีรับบัวได้น้อย มีความคล้ายคลึงกับองค์กรที่เกี่ยวกับสปาหรือทำเครื่องหอมจากดอกไม้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 5.2 แบบร่างตราสัญลักษณ์ครั้งที่ 2

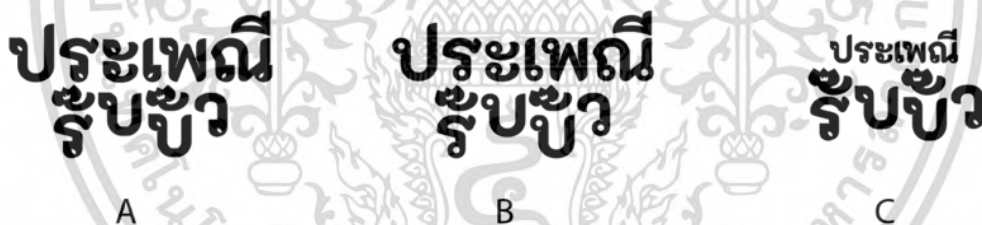
สรุปผลแบบร่างตราสัญลักษณ์ครั้งที่ 2

แบบร่างตราสัญลักษณ์ครั้งที่ 2 สื่อถึงงานประเพณีรับบัวได้อย่างชัดเจน แสดงถึงการเคลื่อนไหวของการโยนดอกบัว ในส่วนของภาพลักษณ์ที่เป็นประเพณี ยังขาดความเป็นวัฒนธรรมของชาวไทย สร้างภาพลักษณ์ให้เกิดการจดจำได้ยาก นำไปสู่การวิเคราะห์ปัญหาของตราสัญลักษณ์ดั้งเดิมของงานประเพณีรับบัว เห็นได้ชัดว่าตราสัญลักษณ์มีรายละเอียดมากเกินไปและจดจำได้ยาก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 5.3 ป้ายปัจจุบันของงานประเพณีรับบัว

ภาพที่ 5.4 แบบร่างตราสัญลักษณ์แบบที่ 3

สรุปผลแบบร่างตราสัญลักษณ์ครั้งที่ 3

จากปัญหาตราสัญลักษณ์ดั้งเดิมมีรายละเอียดมากเกินไปและจดจำได้ยากจึงนำไปสู่การพัฒนาตราสัญลักษณ์ในรูปแบบตัวอักษร ผู้คนเข้าถึงได้ง่ายที่สุดและสร้างการจดจำถึงงานประเพณีรับบัว โดยใช้ชุดอักษรชื่อ K2D ความหนา Extrabold ส่วนหัวตัวอักษรปรับให้มีลักษณะปลายแหลมที่นำมาจากดอกบัวตูม เป็นอักษรไทยที่ดูทันสมัย สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้กับสื่อหลายประเภท

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สรุปการเลือกแบบ ข้าพเจ้าเลือกแบบร่างตราสัญลักษณ์แบบที่ 3 มาพัฒนาต่อ เนื่องจากมีลักษณะของ ดอกบัวในลายไทยอยู่ด้วย แสดงเอกลักษณ์ความเป็นไทยและดอกบัวได้อย่างชัดเจนประกอบด้วย ตราสัญลักษณ์ภาษาไทย, ตราสัญลักษณ์ภาษาอังกฤษและสัญลักษณ์

ประเพณี รูปชิว RUBBUA Traditional

ภาพที่ 5.5 ตราสัญลักษณ์สำเร็จ

5.2 การออกแบบรูปสัญลักษณ์ (Pictogram)

5.2.1 การออกแบบรูปสัญลักษณ์

มาจากการวาดดอกบัวแบบลายไทย นำโครงสร้างลายไทยบางส่วนมาเป็นส่วนหนึ่งของรูปสัญลักษณ์ มีดังนี้

รูปสัญลักษณ์ห้องน้ำชายและหญิง

นำมาจากลักษณะของดอกบัวสัตตบงกช

ภาพที่ 5.6 รูปสัญลักษณ์ห้องน้ำชายและหญิง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปสัญลักษณ์ยานพาหนะ

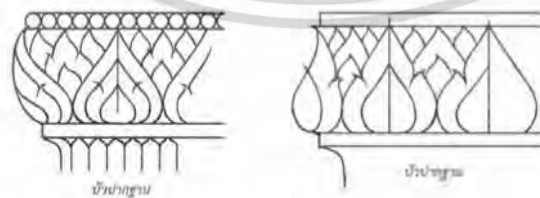
รูปสัญลักษณ์ยานพาหนะประกอบไปด้วย เรือโดยสาร รถยนต์และรถสองแถว นำมาจาก
ลายไทยชื่อว่าลายบัวหงาย-บัวคว่ำ

ภาพที่ 5.7 รูปสัญลักษณ์ยานพาหนะ

รูปสัญลักษณ์สิ่งของต่างๆ

รูปสัญลักษณ์สิ่งของต่างๆประกอบไปด้วย กล้องถ่ายรูป ชิงช้าสวรรค์ ดอกบัว ไม้ค้ำ แก้วน้ำ ปลาสด
นำมาจากลายไทยชื่อว่าลาย

ภาพที่ 5.8 รูปสัญลักษณ์สิ่งของต่างๆ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 5.9 ภาพร่างการออกแบบรูปสัญลักษณ์

ภาพที่ 5.10 ภาพสำเร็จ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5.3 การออกแบบภาพประกอบ

ใช้ภาพประกอบทางกราฟิกแสดงถึงทุกส่วนของดอกบัวได้แก่ ใบบัว ดอกบัว ฝักบัว ก้านบัว

ภาพที่ 5.11 ภาพประกอบทางกราฟิก

5.4 การออกแบบสื่อ

การออกแบบสื่อสำหรับประเพณีรับบัวมีทั้งหมดสองส่วนได้แก่ ส่วนของรูปถ่ายและส่วนของภาพประกอบทางกราฟิก

การออกแบบสื่อครั้งที่ 1

การออกแบบสื่อครั้งที่ 1 ใช้องค์ประกอบทางกราฟิกเป็นกรอบรูป ใส่ข้อมูลลงไปในพื้นที่ว่าง รูปถ่ายมีัดจนเกินไป ทำให้สื่อขาดเอกลักษณ์และความเป็นหนึ่งเดียวกัน จากปัญหาสรุปบรรยากาศของงานประเพณีรับบัวนั้นมีรายละเอียดมาก ทำให้ภาพรวมของงานยังต้องการจัดการที่เป็นระเบียบมากขึ้น

ภาพที่ 5.12 การออกแบบสื่อครั้งที่ 1

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การออกแบบสื่อครั้งที่ 2

การออกแบบสื่อครั้งที่ 2 ปรับภาพให้เป็นโทนสีเดียวกัน โดยเพิ่มค่าความอิ่มตัวของภาพ และใช้วิธีตัดภาพที่มีรายละเอียดเยอะออก แต่ยังคงเอกลักษณ์ของงานประเพณีรับบัวเช่นเดิม

ภาพที่ 5.13 การออกแบบสื่อครั้งที่ 2

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สรุปผลการเลือกแบบ

เลือกแบบที่ 2 มาพัฒนาต่อโดยใช้องค์ประกอบทางกราฟิกมาประยุกต์ใช้กับสื่ออื่นๆ เช่น โปสเตอร์ ป้ายบนรถเมล์ สื่อสิ่งพิมพ์ และอื่นๆ

ภาพที่ 5.14 การนำสื่อมาประยุกต์ใช้ในสื่ออื่นๆ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 6

ผลงานสำเร็จ

6.1 ตราสัญลักษณ์ (Logo)

ออกแบบตราสัญลักษณ์โดยใช้ตัวอักษรมาประยุกต์ให้เข้ากับดอกบัวในลายไทย ให้ความสดใสและเข้าถึงได้ง่ายโดยการใช้สัญลักษณ์ดอกบัวบาน แทนสระ การวางตัวอักษรมีลักษณะขึ้นลงแบบคลื่นน้ำ เพื่อสื่อสารถึงความเป็นประเพณีรับบัวที่มีการโยนดอกบัวลงบนเรือขณะเล่นอยู่ผิวน้ำ ประกอบไปด้วย ตราสัญลักษณ์ภาษาไทย ตราสัญลักษณ์ภาษาอังกฤษ และสัญลักษณ์ดอกบัว

ภาพที่ 6.1 ตราสัญลักษณ์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

6.2 หนังสือคู่มืออัตลักษณ์ (CI guidebook)

โดยการออกแบบอัตลักษณ์งานประเพณีรับบัวประกอบไปด้วยส่วนต่างๆดังนี้

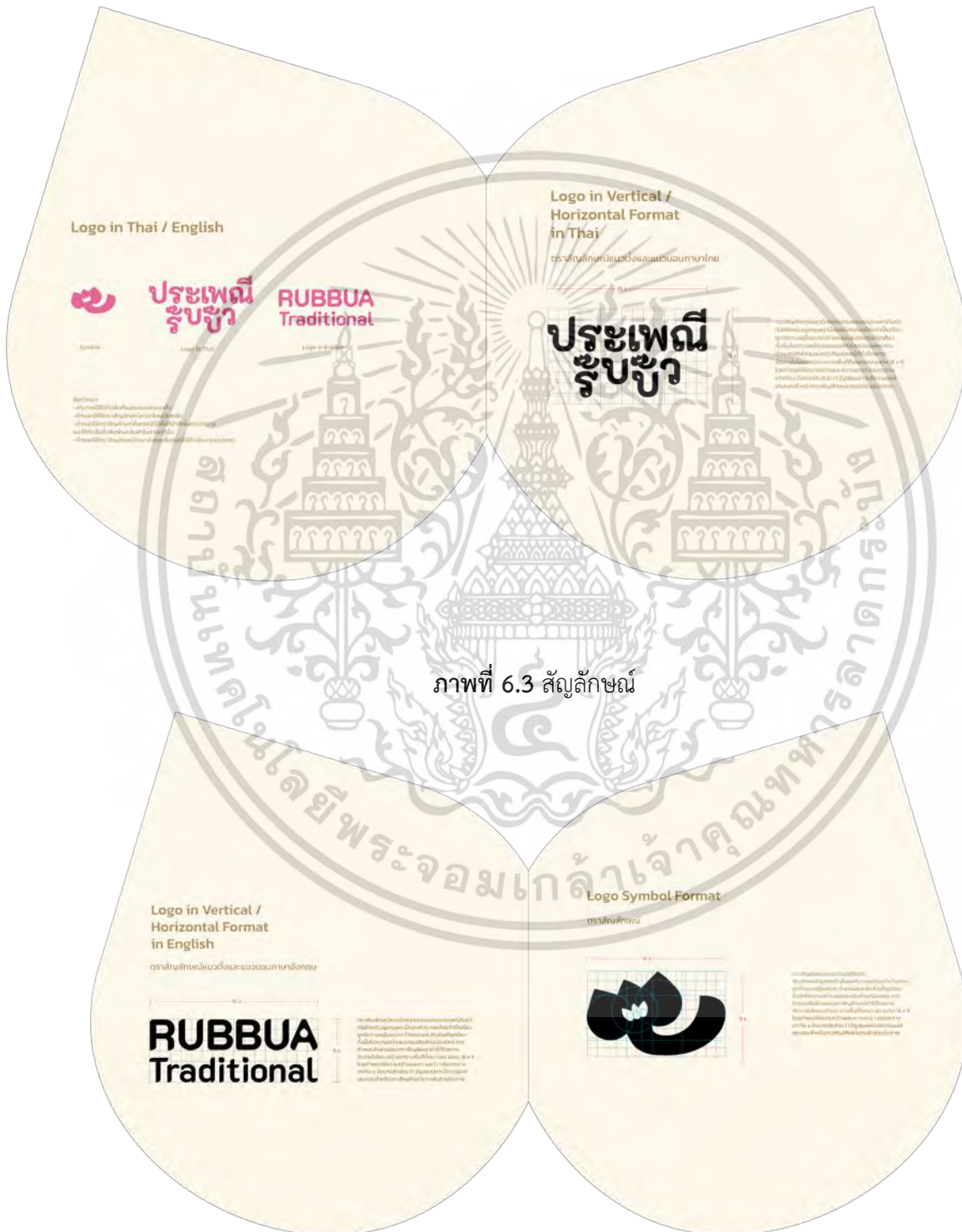

ภาพที่ 6.2 หน้าปกหนังสือคู่มืออัตลักษณ์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

6.2.1 ตราสัญลักษณ์ (Logo)

ประกอบไปด้วย ตราสัญลักษณ์ภาษาไทย ตราสัญลักษณ์ภาษาอังกฤษ และสัญลักษณ์ดอกบัว โดยมีขนาดของตราสัญลักษณ์ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

ภาพที่ 6.3 สัญลักษณ์

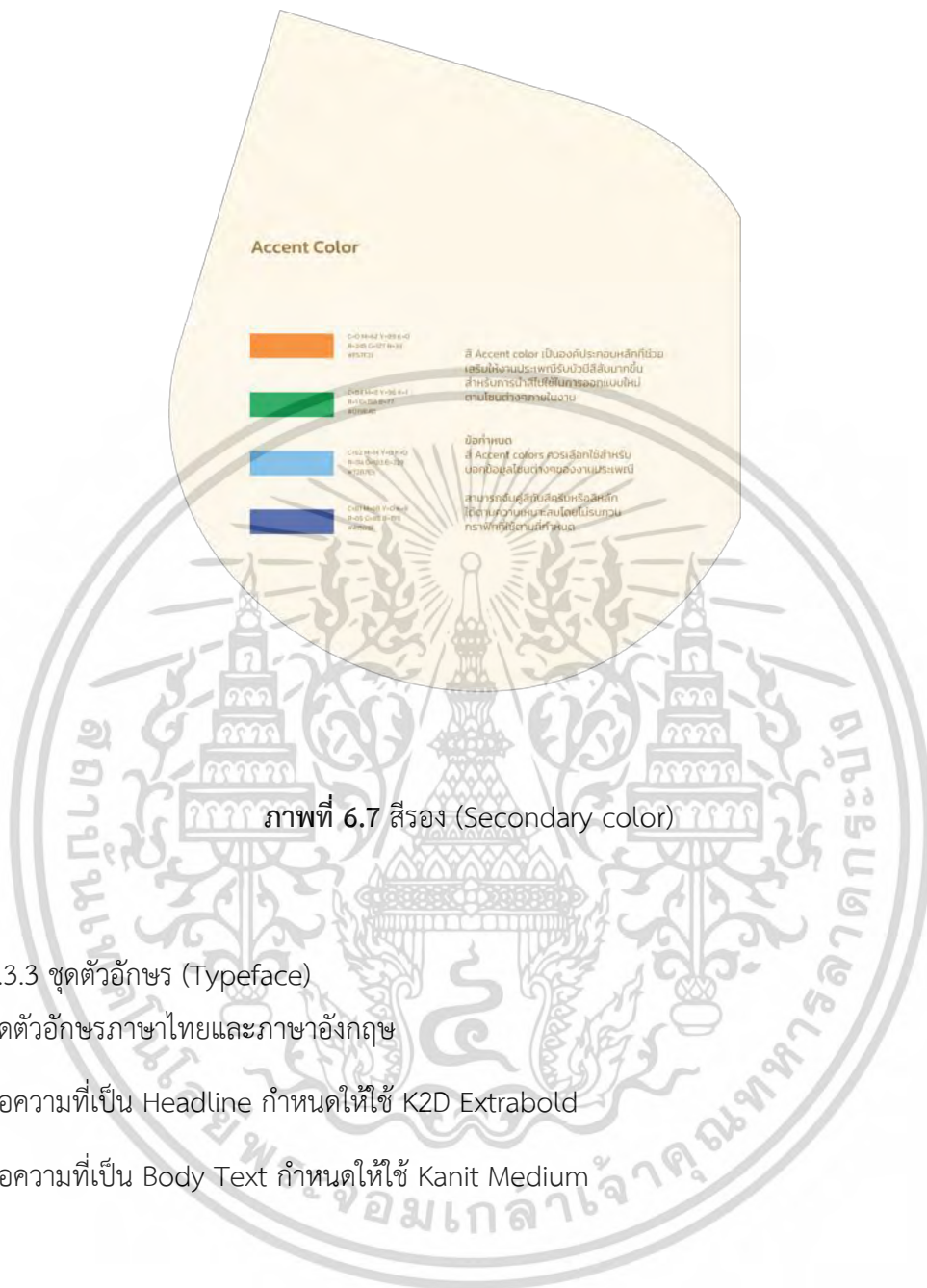
ภาพที่ 6.4 สัญลักษณ์ภาษาอังกฤษ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 6.6 สีหลัก (Primary colors)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 6.7 สีรอง (Secondary color)

6.3.3 ชุดตัวอักษร (Typeface)

ชุดตัวอักษรภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

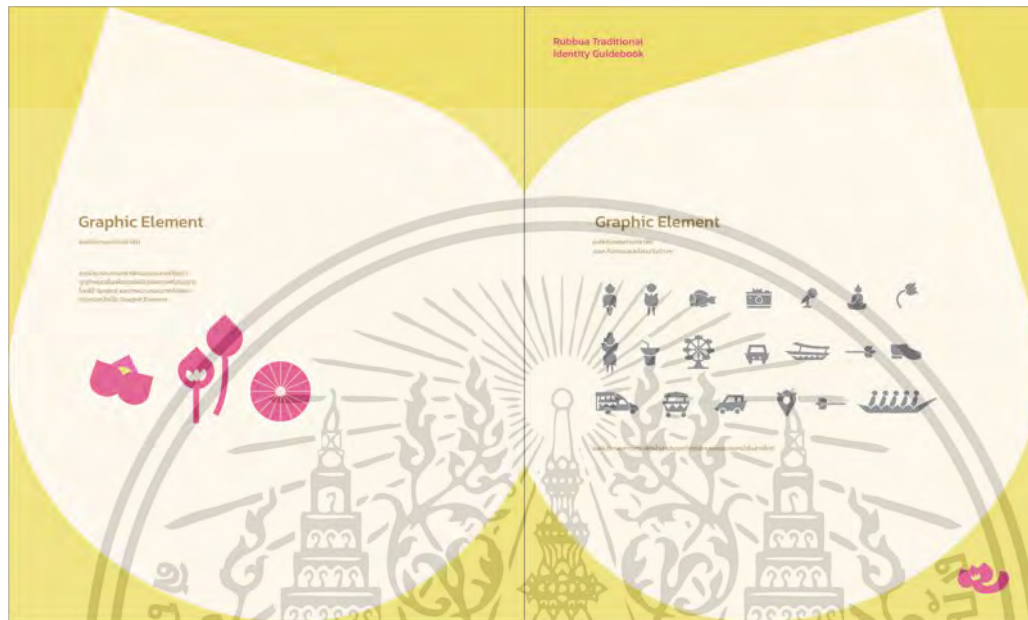
ข้อความที่เป็น Headline กำหนดให้ใช้ K2D Extrabold

ข้อความที่เป็น Body Text กำหนดให้ใช้ Kanit Medium

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

6.3.4 องค์ประกอบทางกราฟิก (Graphic element)

ประกอบด้วยภาพประกอบทางกราฟิกและรูปสัญลักษณ์ดัดแปลงมาจากการวาดดอกบัวลายไทยเพื่อเพิ่มความเข้าใจในการสื่อสารผ่านรูปสัญลักษณ์เหมาะสมกับแนวคิดและการนำไปใช้

ภาพที่ 6.8 องค์ประกอบกราฟิก

6.3.5 การใช้รูปถ่าย (Style of Image)

การใช้ รูปถ่ายสำหรับงานประเพณีรับบัว โทนสีของภาพ กำหนดให้ออกไปทางโทนอุ่นเพิ่มค่าความอิ่มตัวของสีในรูปและเน้นรายละเอียดในส่วนที่สำคัญ

ภาพที่ 6.9 การใช้รูปถ่าย (Style of Image)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

6.3 สื่อประชาสัมพันธ์ (Media)

6.3.1 ออกแบบสื่อประชาสัมพันธ์ออนไลน์ (Online Media)

Instagram

ขนาดสี่เหลี่ยมจัตุรัส 900 x 900 pixel

ใช้เทคนิคครอบตัดรูปภาพให้อยู่ใน รูปทรงของดอกบัว กำหนดให้ องค์กรประกอบทางกราฟิกจัดวางใน ตำแหน่งตามตัวอย่างเท่านั้น โดยตีกรอบไว้ 2.5 เซนติเมตร

ภาพที่ 6.10 สื่อประชาสัมพันธ์ Instagram

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

โปสเตอร์แบบที่ 1

ขนาดสี่เหลี่ยมจัตุรัส 900 x 900 pixel

ใช้เทคนิคครอบตัดรูปภาพให้อยู่ใน รูปทรงของดอกบัว กำหนดให้ องค์ประกอบทางกราฟิกจัดวางใน ตำแหน่งตามตัวอย่างเท่านั้น โดยตีกรอบไว้ 2.5 เซนติเมตร

ภาพที่ 6.13 โปสเตอร์แบบที่ 1

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

โพสต์แบบที่ 2

ขนาดแนวตั้ง 900 x 452 pixel

ขนาดสี่เหลี่ยมจัตุรัส 900 x 900 pixel

องค์ประกอบทางกราฟิกจัดวาง ในตำแหน่งตามตัวอย่างเท่านั้น

ภาพที่ 6.14 โพสต์แบบที่ 2

หน้าเปิดสำหรับไลฟ์สดบรรยากาศงานประเพณีรับบัว

ขนาดสัดส่วน 16:9 ใช้รูปภาพเต็มขนาด เปิดสำหรับ 10 วินาทีแรกก่อนไลฟ์

ภาพที่ 6.15 หน้าเปิดไลฟ์สด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

6.3.2 ออกแบบสื่อประชาสัมพันธ์ออฟไลน์ (Offline Media)

ป้ายสำหรับติดตั้งรถเมล์ไฟฟ้า

ขนาดที่เหมาะสมคือ 265x280 เซนติเมตร

ใช้ตราสัญลักษณ์ภาษาไทยอยู่ฝั่งซ้ายเท่านั้น ข้อมูลกำหนดให้อยู่ด้านขวา และสปอนเซอร์ กำหนดให้อยู่มุมขวาบนเท่านั้น กำหนดให้องค์ประกอบทางกราฟิกจัดวาง ในตำแหน่งตามตัวอย่างเท่านั้น การใช้ภาพกำหนดให้มีสีเหลืองเป็นส่วนใหญ่ สว่างและสีสดเท่านั้น

ภาพที่ 6.16 ป้ายติดตั้งรถเมล์ไฟฟ้า

ป้ายสำหรับติดตั้งภายในงาน

ขนาดที่เหมาะสมคือ 80x220 เซนติเมตร

ใช้ตราสัญลักษณ์อยู่ด้านบนบนจัดกลางเท่านั้น ข้อมูลกำหนดให้อยู่ด้านล่าง กำหนดให้องค์ประกอบทางกราฟิกจัดวาง อยู่ตรงกลางตามตัวอย่างเท่านั้น

ภาพที่ 6.17 ป้ายสำหรับติดตั้งภายในงาน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ป้ายสำหรับบอกทางเข้างาน

ขนาดที่เหมาะสมคือ 100x200 เซนติเมตร

ใช้ตราสัญลักษณ์ภาษาไทยอยู่มุมซ้ายบนเท่านั้น วันที่กำหนดให้อยู่มุมขวาล่าง

ภาพที่ 6.18 ป้ายบอกทางเข้างาน

ป้ายสำหรับติดตั้งบนรั้วหรือทางเดิน

ขนาดที่เหมาะสมคือ 400x200 เซนติเมตร

ใช้ตราสัญลักษณ์ภาษาไทยอยู่ฝั่งซ้ายเท่านั้น วันที่กำหนดให้อยู่มุมขวาล่าง

ภาพที่ 6.19 ป้ายสำหรับติดตั้งบนทางเดิน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ป้ายสำหรับติดตั้งบนรถสองแถว

ขนาดที่เหมาะสมคือ 180x40 เซนติเมตร

ใช้ตราสัญลักษณ์ภาษาไทยอยู่ฝั่งซ้ายเท่านั้น วันที่กำหนดให้อยู่ฝั่งขวา

ภาพที่ 6.20 ป้ายสำหรับติดตั้งบนรถสองแถว

ป้ายสำหรับติดตั้งบนสะพานลอย

ขนาดที่เหมาะสมคือ 450x40 เซนติเมตร

ใช้ตราสัญลักษณ์ภาษาไทยอยู่ฝั่งซ้ายเท่านั้น

ภาพที่ 6.21 ป้ายสำหรับติดตั้งบนสะพานลอย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

6.3.3 สื่อสิ่งพิมพ์

บทสวดมนต์บูชาหลวงพ่อดโต

ภาพที่ 6.22 บทสวดบูชาหลวงพ่อดโต

แผ่นพับคู่มือเที่ยวงานประเพณีรับบัว

ภาพที่ 6.23 แผ่นพับคู่มือเที่ยวงานประเพณีรับบัว

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 6.24 ตัวอย่างแผนผังคู่มือเที่ยวงานประเพณีรับบัว

โปสเตอร์แสดงโซนงานต่างๆ

ภาพที่ 6.25 โปสเตอร์แสดงโซนงาน

ตั๋วเข้าชมงาน ขนาด DL

ภาพที่ 6.26 ตั๋วเข้าชมงาน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หนังสือเล่าตำนานประเพณีรับบัว ขนาด 12 x 12 เซนติเมตร

ภาพที่ 6.27 หนังสือเล่าตำนานประเพณีรับบัว

6.4 สื่ออื่นๆ

จุดให้ข้อมูลในพื้นที่งาน

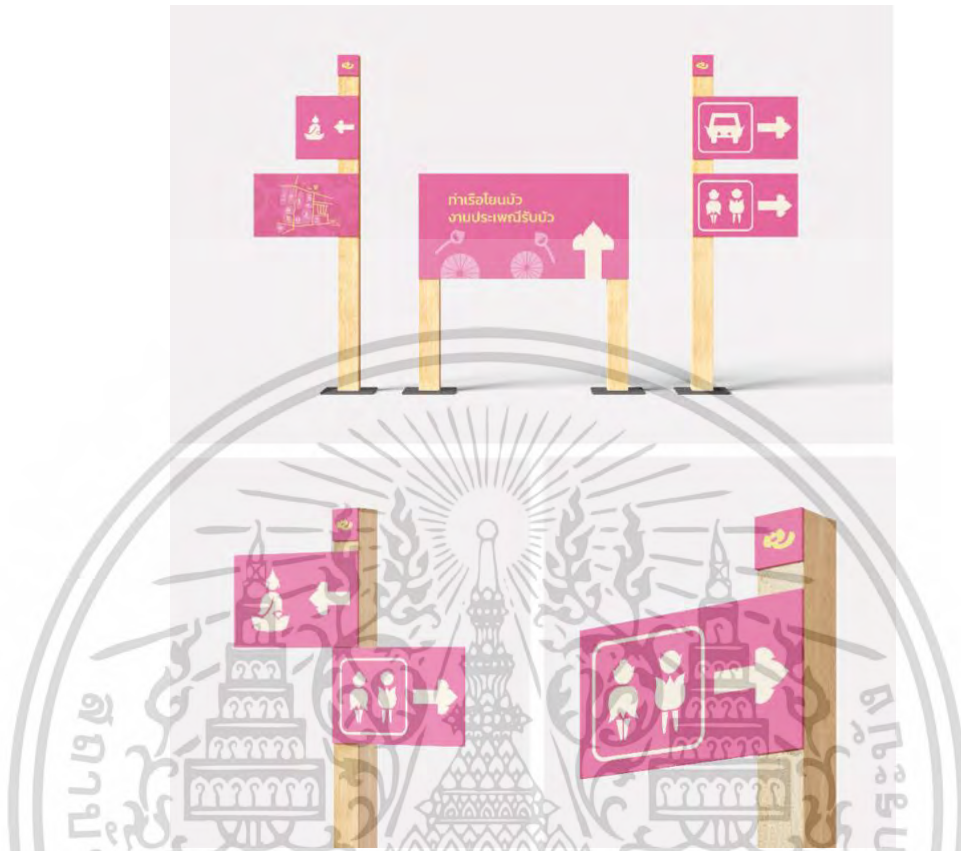
ใช้สำหรับเป็นจุดขอความช่วยเหลือด้านพยาบาล สำหรับสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม จุดพักดื่มน้ำบริการฟรี จุดตั้งกล้องถ่ายทอดสด และจุดแนะนำสถานที่ภายในงานประเพณีรับบัว

ภาพที่ 6.28 จุดให้ข้อมูลในพื้นที่งาน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ป้ายบอกทางภายในงาน

ภาพที่ 6.29 ป้ายบอกทางภายในงาน

เสื้อผู้ดูแลงานประเพณีรับบัว

เป็นจุดสังเกตให้นักท่องเที่ยวสามารถขอความช่วยเหลือต่างๆได้

ภาพที่ 6.30 เสื้อผู้ดูแลงานประเพณีรับบัว

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บัตรประจำตัวสำหรับผู้ดูแลงานประเพณีรับบัว

แยกตามฝ่ายต่างๆเพื่อความสะดวกในการประสานงาน

ภาพที่ 6.31 บัตรประจำตัวผู้ดูแลงานประเพณีรับบัว

เข็มกลัดของที่ระลึก

ภาพที่ 6.32 ของที่ระลึก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ธงบอกตำแหน่ง

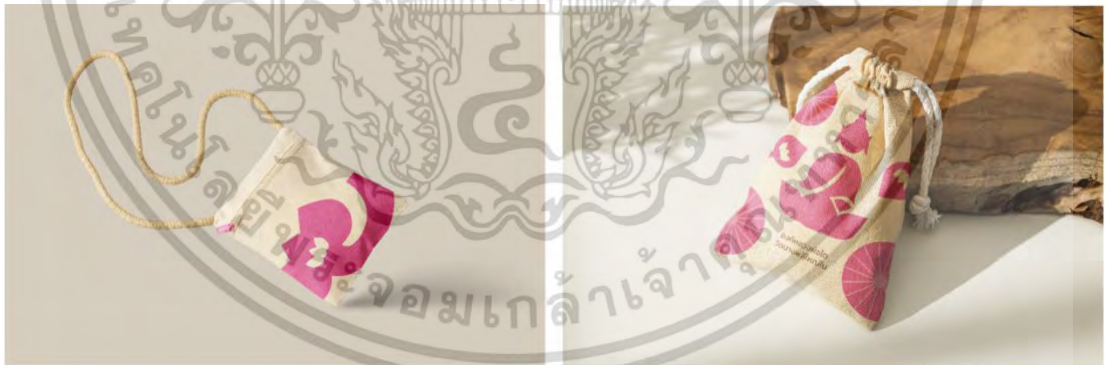
เนื่องจากภายในงานผู้คนเข้ามาเป็นจำนวนมาก จึงติดตั้งธงไว้ที่สูงเพื่อให้คนที่ต้องการความช่วยเหลือสามารถสังเกตเห็นได้ง่าย

ภาพที่ 6.33 ธงบอกตำแหน่ง

กระเป๋าลูกใส่พระ

ของตอบแทนเป็นองค์หลวงพ่โตสำหรับผู้ที่บริจาคและทำบุญภายในวัด

ภาพที่ 6.34 กระเป๋าลูกใส่พระ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ลายสำหรับนำไปใช้

ตุ๊กกระดาดขี้ดอกบัว สายคาดรูป และอื่นๆ

ภาพที่ 6.35 ลายสำหรับนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 7

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

7.1 บทสรุป

การออกแบบอัตลักษณ์ของงานประเพณีรับบัว วัดบางพลีใหญ่ในเพื่อให้เป็นที่รู้จักในกลุ่มคนไทยมากขึ้น ได้เห็นถึงความเป็นมาของสถานที่ ความพยายามและความตั้งใจของหน่วยงานและชาวบ้านที่ทำให้ประเพณีรับบัวไม่สูญหายไปตามกาลเวลา ช่วงฝีมือที่สร้างสรรค์เรือสวยงามเพื่อนำไปแห่บูชาให้ชาวสมุทรปราการได้กราบไหว้องค์หลวงพ่อดโต ความร่วมมือของโรงเรียนจัดการแข่งขันเรือสวยงาม จัดงานยิ่งใหญ่อลังการ มีอาหารและเครื่องเล่นมากมาย และกิจกรรมโยนบัวอิฐฐานเป็นกิจกรรมหลักในงานประเพณีรับบัวจัดขึ้นที่เดียวในโลก ซึ่งผู้วิจัยได้เห็นความสำคัญของประเพณีรับบัว ในฐานะคนรุ่นใหม่ได้เรียนรู้วัฒนธรรมประเพณีจากการบอกเล่าของผู้คนสมัยก่อน เรียนรู้การออกแบบสัญลักษณ์ให้สอดคล้องตามหัวข้อและกลุ่มเป้าหมาย ซึ่งในการทำวิจัยโครงการ พบว่าควรมีการออกแบบในส่วนของโซนอาหารให้ครอบคลุมโครงการทั้งหมดและแสดงถึงเอกลักษณ์ของงานประเพณีมากขึ้น

7.2 ปัญหาและข้อจำกัด

การลงพื้นที่สัมภาษณ์หาข้อมูลได้ยากและมีจำกัดเนื่องจากเจ้าอาวาสไม่สามารถเข้าพบได้ชาวบ้านในบริเวณพื้นที่ไม่รู้จักรับประวัติความเป็นมาของงานประเพณีรับบัว มีข้อจำกัดด้านภาษาและการสัมภาษณ์นักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวงานส่วนใหญ่เป็นชาวเมียนมาร์

เนื้อหาและขอบเขตชิ้นงานผู้วิจัยต้องการออกแบบอัตลักษณ์งานประเพณีรับบัวโดยคำนึงถึงกลุ่มเป้าหมายที่เป็นวัยรุ่นคนไทย ชิ้นงานจึงเป็นไปทางการออกแบบลงในสื่อออนไลน์เป็นหลัก และของที่ระลึกเป็นที่น่าดึงดูดในกลุ่มเป้าหมาย ยังไม่มีในส่วนของโซนอาหาร งานวัดกลางคืน การออกแบบบรรจุภัณฑ์ต่างๆ เนื่องจากผู้วิจัยต้องการมุ่งเน้นไปที่งานประเพณีรับบัวเป็นหลัก ในอนาคตหากได้รับการสนับสนุนโดยตรงและโครงการสามารถนำไปใช้ได้จริงผู้วิจัยยินดีอย่างยิ่งที่จะนำมาต่อยอดและพัฒนางานออกมาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

7.3 ข้อเสนอแนะ

เนื่องจากปัญหาและข้อจำกัดในการสัมภาษณ์ อาจทำให้ได้ข้อมูลไม่ครบถ้วนในทุกมิติ หากในอนาคตมีการวิจัยเรื่องนี้ก็ การสัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้อง (Stakeholder) เช่น เจ้าอาวาส มัคทายก หรือชาวบ้านในละแวกพื้นที่นั้นน่าเป็นประโยชน์ยิ่งขึ้นต่อไป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บรรณานุกรม

- กรมส่งเสริมวัฒนธรรม. (2019). **เล่าขานประเพณีรับบัว**. เข้าถึงได้จาก Department of cultural promotion: http://www.culture.go.th/culture_th/ewt_news.php?nid=5072&filename=i
- ขวัญ. (1 February 2021). **Brand CI หัวใจสำคัญการออกแบบแบรนด์ ที่คนอยากมีแบรนด์ต้องรู้**. เข้าถึงได้จาก StartUpnow: https://www.startupnow.in.th/brand-ci-design/#Brand_CI_คืออะไร
- ภทร รัตวัฒน์. (2011). **ชนิดของดอกบัว**. เรียกใช้เมื่อ 1 August 1 จาก พิพิธภัณฑบัว: <https://pattize.wordpress.com/พิพิธภัณฑบัว/ชนิดของดอกบัว/>
- เมตไทย. (3 12 2020). **บัวหลวง สรรพคุณและประโยชน์ของดอกบัวหลวง 83 ข้อ**. เข้าถึงได้จาก medthai: <https://medthai.com/บัวหลวง/>
- อำพล สัมมาวุฒธิ. (04 04 2021). **บัวในศิลปะไทย**. เข้าถึงได้จาก Fineart: https://www.finearts.go.th/storage/contents/2021/04/detail_file/71jgi3cUvfa0JdD5g4k00TB4T4vl6nuUCJxBL3hW.pdf
- melonpanna. (2022, 10 22). **หลวงพ่อดโต วัดบางพลีใหญ่ใน**. Retrieved from Juth: <https://www.juth.net/?p=7780>

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-นามสกุล	อาภาพรรณ อวดห้าว
วันเดือนปีเกิด	5 ธันวาคม 2544
ที่อยู่	95/113 Britannia Bangna km.12 หมู่ที่ 12 ต.บางพลีใหญ่ อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ 10540
การติดต่อ	อีเมล: Aphaphun.oudhaw@gmail.com
ประวัติการศึกษา	2566 สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง 2551 โรงเรียนบุญวาทย์วิทยาลัย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาคผนวก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบประเมินความพึงพอใจจากการอบรมการเขียนอักษรวิจิตรชั้นสูง

1 = น้อยที่สุด / 2 = น้อย / 3 = ปานกลาง / 4 = มาก / 5 = มากที่สุด

ประเด็นความคิดเห็น	ระดับความพึงพอใจ				
	1	2	3	4	5
ด้านวิทยากร					
1. สามารถถ่ายทอดความรู้และสื่อสารได้เข้าใจ					
2. บรรยายเนื้อหาครบถ้วน					
3. เปิดโอกาสให้ซักถามและแสดงความคิดเห็น					
4. ตอบคำถามได้ตรงประเด็นและชัดเจน					
5. ใช้เวลาในการสอนอย่างเหมาะสม					
6. ความช่วยเหลือของผู้ช่วยสอน					
ด้านการจัดการเรียนรู้					
7. เนื้อหาในการฝึกอบรมตรงกับวัตถุประสงค์					
8. ระยะเวลาในการอบรมมีความเหมาะสม					
9. รูปแบบและวิธีการสอนมีความเหมาะสม					
10. การจัดเตรียมวัสดุและอุปกรณ์การเรียน - ด้านคุณภาพ					
11. การจัดเตรียมวัสดุและอุปกรณ์การเรียน - ด้านปริมาณ					
12. คุณภาพของสื่อประกอบการสอน					
ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก					
13. ความเหมาะสมของสถานที่อบรม					
14. ความพร้อมของอุปกรณ์โสตทัศนูปกรณ์					
15. ความเหมาะสมและคุณภาพของอาหาร					
ด้านประโยชน์ที่ได้รับจากการอบรม					
16. ได้รับความรู้เพิ่มขึ้นหลังจากการอบรม					
17. สามารถนำความรู้ที่ได้จากการอบรมไปใช้ประโยชน์ได้					
18. ความรู้ที่ได้รับจากการอบรมตรงกับความคาดหวังของท่าน					

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

19. ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

--

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้